

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Bale Anasanat Dalı

**RUS EKOLÜ 'VAGANOVA' İLE İNGİLİZ EKOLÜ 'ROYAL
ACADEMY OF DANCE' BALE METOTLARINDA KOL
POZİSYONLARI, PORT DE BRAS VE ARABESQUE' LER
ARASINDAKİ FARKLILIKLAR**

Olga Çiğdem Göldere

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2017

RUS EKOLÜ 'VAGANOVA' İLE İNGİLİZ EKOLU 'ROYAL ACADEMY OF DANCE'
BALE METOTLARINDA KOL POZİSYONLARI,
PORT DE BRAS VE ARABESQUE' LER ARASINDAKİ FARKLILIKLAR

Olga ıđdem Gldere

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Bale Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Sanat alışması Raporu

Ankara, 2017

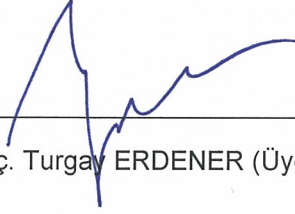
KABUL VE ONAY

Olga Çiğdem GÖLDERE tarafından hazırlanan "Rus Ekolü 'Vaganova' ile İngiliz Ekolü 'Royal Academy of Dance' Bale Metotlarında Kol Pozisyonları, Port de Bras ve Arabesque'ler arasındaki Farklılıklar" başlıklı bu çalışma, 12.01.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu olarak kabul edilmiştir.

Doç. Müride AKSAN (Başkan / Danışman)

Yrd. Doç. Turgay ERDENER (Üye)

Yrd. Doç. Selçuk BİLGİN (Üye)

Doç. Dr. Türel EZİCİ (Yedek Üye)

Doç. Dr. Ahmet GÜRATA (Yedek Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Türev BERKİ

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

12.01.2017

Olga Çiğdem Göldere

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- **Tezimin tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**
(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)
- **Tezimin.....tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**
(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)
- **Tezimin.....tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**
- **Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

08.10.2017

Olga Çiğdem Göldere

TEŞEKKÜR

Bu süreçteki değerli katkılarından dolayı Sayın Hocam Müride AKSAN' a, Royal Academy of Dance ile tanışmamı ve o yolda ilerlememi sağlayan Sevgili Öğretmenim Zeynep TUZCULAR VURAL'a, mesleğimin her alanında yolumu bulmama yardım eden sonsuz destekçim biricik Selçuk'a, yaşam enerjisi veren canım çocuklarım Ahu Mine ve Güneş'e, beni bu mesleğe yönlendiren ve gözlerini üzerimden ayırmayan anneciğim ve babacığma sonsuz teşekkürler...

ÖZET

Göldere,Olga Çiğdem. Rus Ekolü 'Vaganova' ile İngiliz Ekolü 'Royal Academy of Dance' Bale Metotlarında Kol Pozisyonları, Port de Bras ve Arabesque'ler Arasındaki Farklılıklar. Yüksek Lisans Sanat Çalışma Raporu, Ankara, 2017.

Bale sanatçılarının farklı ülkelerde farklı terminolojiler ile karşılaşmaları olasılığı yüksektir. Bu tez çalışmasında, bale sanatının tarihsel geçmişi ve gelişimi genel hatlarıyla yer almaktadır. Çalışmada, yüzyıllar içerisinde bu sanatın teknik ve artistik alt yapısını oluşturan, günümüze dek etkisini sürdüren ekoller araştırılmış, bale sanatının gelişmesinde öncü olmuş isimlere yer verilmiştir. Bu kapsamda, Türk Balesi'nin oluşumuna yer verilmiştir. Rus, İngiliz, Fransız sistemleri arasındaki terminolojik farklılıkların bir kısmı hareket detayları ile açıklanmış; tezin esas hedefi olan Vaganova ve Royal Academy of Dance (RAD) programları içerisindeki pozisyonlar, arabesque'ler ve port de bras hareket dizileri arasındaki farklılıklar daha kapsamlı ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler

Klasik bale, port de bras, arabesque, kol pozisyonları, Vaganova, RAD, Rus, İngiliz

ABSTRACT

Goldere, Olga igdem. "Differences of ballet methods in arm positions, port de bras and arabesques between 'Vaganova', the Russian ecole and 'Royal Academy of Dance' the English ecole. "Post graduate art working report, Ankara, 2017.

It is highly common that ballet dancers encounter different terminologies countries. This 'thesis describes the historical background and progress of ballet art in general terms. In this study, ecoles that form a basic of ballet technics and artistical structure in centruies and maintain its effects up to present are being researched, leading names in progress of ballet art are being included. In this contex, this study includes the formation of the Turkish ballet. Major part of the terminology differences between Russian, English and French styles are kinetically explained in details; differences in movement series, arabesques, port de bras and positions that are included in programmes of Vaganova and Royal Academy of Dance are extensively approached.

Key Words

Classical ballet, port de bras, arabesque, arm positions, vaganova, rad, russian, english

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	v
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
FOTOĞRAF LİSTESİ	ix
GİRİŞ	1
I.BÖLÜM.....	2
DİYAGRAM “HISTORY OF THE DANSE D’ECOLE”	2
1.1. DİYAGRAM’IN AÇILIMI; BALENİN TARİHİ VE KRONOLOJİK YAPISI.....	3
1.1.1 Floransa	3
1.1.2 Fransa	3
1.1.3 İtalya.....	6
1.1.4 İngiltere.....	8
1.1.5 Danimarka	8
1.1.6 Rusya	9
1.1.7 Amerika	11
İKİNCİ BÖLÜM	12
RUSYA’DA BALE	12
2.1 RUS BALESİ.....	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	16
İNGİLTERE’DE BALE	16
3.1 İNGİLİZ BALESİ.....	16
3.2 DAME NINETTE DE VALOÏS	19

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	23
TÜRKİYE'DE BALE; TÜRK BALESİNİN KURULUŞU	23
4.1 EĞİTİM	23
4.2. DEVLET BALE TOPLULUĞU'NUN KURULUŞU VE GELİŞİMİ	24
BEŞİNCİ BÖLÜM	26
KLASİK BALE TEKNİĞİNDE ÖNEMLİ EKOLLER.....	26
5.1 VAGANOVA TEKNİĞİ	26
5.2 ROYAL ACADEMY OF DANCE (RAD);	29
5.3 CECCHETTİ TEKNİĞİ.....	30
5.4 BOURNONVILLE TEKNİĞİ	32
6.1 İNGİLİZ SİSTEMİ (RAD) VE VAGANOVA SİSTEMİNDE TERMİNOLOJİK FARKLILIKLAR	34
6.2 MEKAN KULLANIMI.....	34
6.3 AYAK POZİSYONLAR.....	35
6.4 KOL POZİSYONLARI.....	38
6.5 ARABESQUE'LER.....	43
6.6 BAZI HAREKETLERİN VE İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE AÇIKLAMALAR.....	46
6.7 ÇİZELGE	51
6.8 VAGANOVA PORT DE BRAS	52
6.9 BALANCHİNE PORT DE BRAS	52
6.10 RAD SYLLABUS PORT DE BRAS.....	52
6.11 CECCHETTİ.....	53
SONUÇ	56
EKLER.....	58
EK-1. VAGANOVA PORT DE BRAS.....	58
EK-2. BALANCHİNE TECHNIQUE PORT DE BRAS.....	61

EK-3. RAD SYLBUSS PORT DE BRAS.....	65
EK-4. İNGİLİZ TEMEL KOL POZİSYONLARI	68
EK-5. CECCHETTİ KOL POZİSYONLARI.....	69
KAYNAKÇA	70

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1. Dame Ninette De Valois	22
Fotoğraf 2. Agrippina Vaganova	28
Fotoğraf 3. Maestro Cecchetti ANNA PAVLOVA ile çalışırken.....	31
Fotoğraf 4. “Cecchetti” Tüm Kol Pozisyonları.....	53
Fotoğraf 5. “Cecchetti” Port de Bras	54
Fotoğraf 6. “Cecchetti” Kol Pozisyonları.....	55
Fotoğraf 7. “Vaganova” 1.port de bras	58
Fotoğraf 8. “Vaganova” 2.port de bras	58
Fotoğraf 9. “Vaganova” 3.port de bras	59
Fotoğraf 10. “Vaganova” 4.port de bras	59
Fotoğraf 11. “Vaganova” 5.port de bras	60
Fotoğraf 12. “Vaganova” 6.port de bras	60
Fotoğraf 13. “Balanchine” 1. Port de Bras.....	61
Fotoğraf 14. “Balanchine” 2. Port de Bras.....	61
Fotoğraf 15. “Balanchine” 3. Port de Bras.....	62
Fotoğraf 16. “Balanchine” 4. Port de Bras.....	62
Fotoğraf 17. “Balanchine” 5. Port de Bras.....	63
Fotoğraf 18. “Balanchine” 6. Port de Bras (Grande Port de Bras).....	64

GİRİŞ

Klasik bale sanatının uygulanabilmesinin aracı olan insan bedeninin; eklemleri ve adalelerini kullanarak yapabileceği tüm hareketlerin, en ufak detayına kadar belirli bir sistem üzerinde bireye öğretilmesi, geliştirilmesi ve giderek hem beden bu çalışma doğrultusunda form alması; hem de istenen mekanik çalışmayı geliştirmesi amacıyla yapılan tüm uygulamalar, klasik bale tekniği olarak adlandırılır.

Klasik bale dersleri yoluyla gerçekleştirilen bu süreçte yapılan tüm hareketlerin ismi vardır. Klasik bale terminolojisi de bu hareketleri tanımlamak amacıyla oluşturulmuş evrensel bir dildir. Dünyanın neresinde olursa olsun, genel olarak hareketlerin isimleri dansçılarda aynı anlamı taşımaktadır. 200 yılı aşkın bir zaman içerisinde oluşan bu terminolojide bazı hareketler bazı ekollerde farklı biçimde adlandırılmıştır.

Ülkemizde, akademik bale eğitimi İngiliz sistemi ile başlamış olup, 70'li yılların ikinci yarısından itibaren Rus-Vaganova sistemine geçilmiştir. Halen konservatuvarlarda verilen eğitim Vaganova sistemi ile yürütülmektedir. Bu sistem değişikliği terminolojik farklılıklara uyum gereğini doğurmuştur.

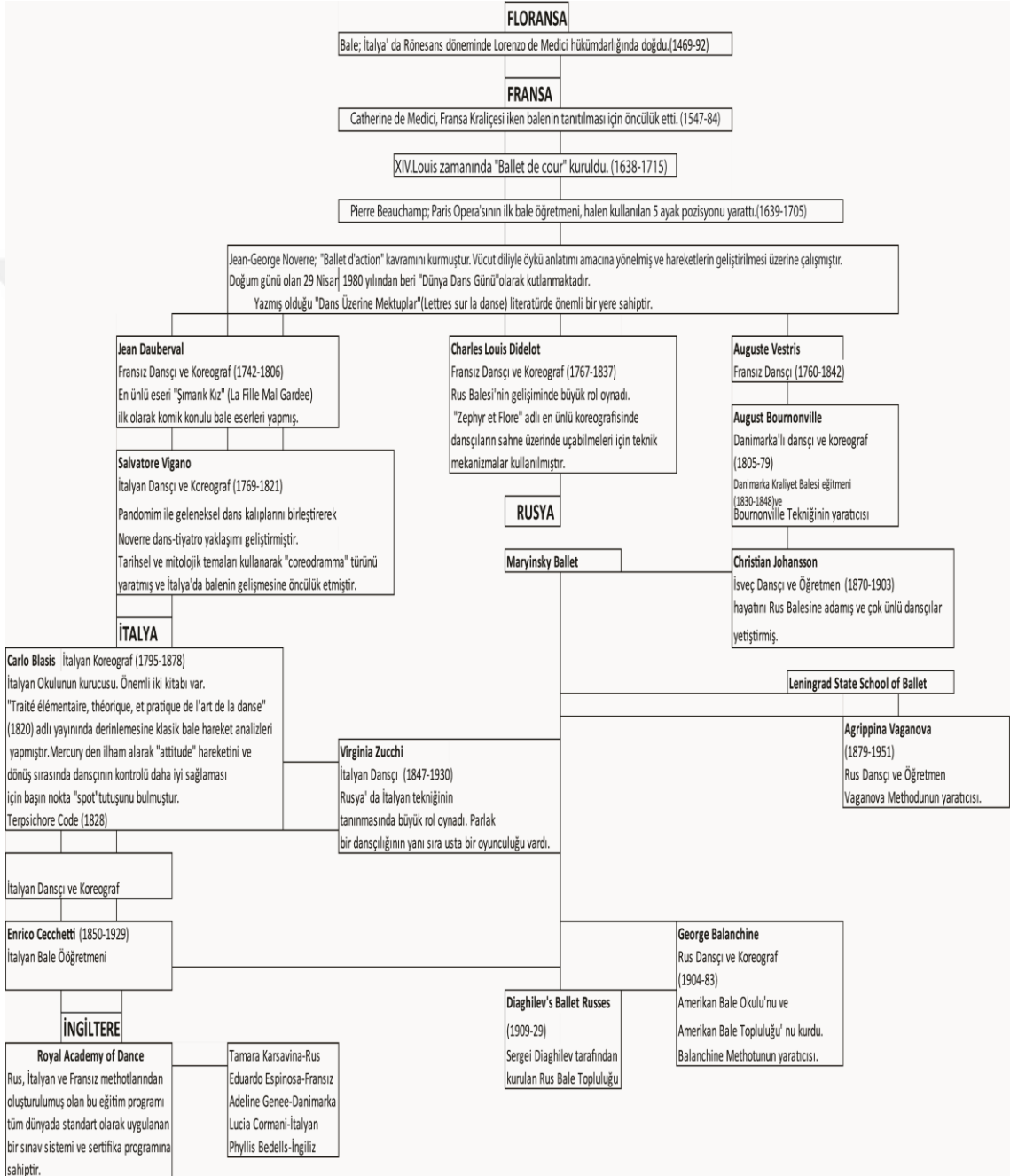
Öte yandan, bale sanatçılarının farklı ülkelerde farklı terminolojik tanımlar ile karşılaşmaları olasılığı yüksektir.

Bu çalışmada terminolojik farklılıklarla birlikte, kol ve ayak pozisyonlarındaki isim farklılıkları, arabesque pozlar arasındaki ve port de bras hareket dizileri arasındaki farklılıklar saptanarak fotoğraflarla örneklendirilmiştir.

Ayrıca klasik bale tarihine dair bir diyagramdan, tarihsel akışı somut bir biçimde sergilemesi sebebiyle yararlanılmış ve diyagram tarihsel bilgilerle desteklenmiştir.

I.BÖLÜM

DİYAGRAM “HISTORY OF THE DANSE D’ECOLE”

1.1. DİYAGRAM'IN AÇILIMI; BALENİN TARİHİ VE KRONOLOJİK YAPISI

1.1.1 Floransa

'Bale', sanatçıları destekleyen krallar ve kraliçeler ile sanata önem veren ülkeler sayesinde büyümüş ve gelişmiştir. Bütün sanatların en büyük destekçisi, Floransa Kralı Lorenzo de Medici (1449-92) hükümdarlığı döneminde dans sanatı da oldukça ilerlemiştir. İtalya'da Rönesans döneminde saraylarda düzenlenen kutlamalar sırasında; ileride bale adını alacak olan saray danslarının ilk adımları oluşmaya başlamış ve dansın başlangıcı da bu dönemde gelişmiştir.

1.1.2 Fransa

XVI. yy da Floransa Kralı Lorenzo de Medici'nin büyük kızı, Fransa Kraliçesi Catherine de Medici (1519-89) babası gibi sarayda büyük eğlenceler düzenlemiştir. Bu eğlenceler ileride dans, tiyatro, müzik ve tasarım alanlarının gelişmesine zemin oluşturmuştur. Bu dönemde sergilenen, "Kraliçenin Komik Balesi" (*Ballet Comique de la Reine*) (1581) ilk bale eseri olarak dikkate alınmıştır.

Kendini başarılı bir dansçı olarak gören ve sarayda özel günlerde dans eden XIV.Louis (1638-1715) zamanında 'bale' popüler bir dans türü olmuştur. O yıllara kadar saray eğlencelerinin içerisinde bir etkinlik olarak yer alan bale, XIV.Louis ile beraber bağımsız bir sanat formuna dönüşmeye başlamıştır. Bugünün bale sanatından oldukça uzakta bir anlayış içerisinde sahnelenen eserlerde saray elemanı olan dansçılar bileklerine kadar uzun kostümler, sert ve yüksek topuklu ayakkabılar ve yüzlerini kapatan deri maskeler kullanmışlardır. Bu dönemde koreografinin amacı etiketler ve kraliyet himayesinin gelenekleri yoluyla yansıttığı soyluluğun havasını korumak ve ifade etmek olmuştur. Bu dans stili "*Ballet de Cour*" olarak bilinir.

Pierre Beauchamp (1636-1705)

XIV.Louis' nin dans öğretmeni olan Beauchamps bir çok balede kralla birlikte sahneye çıkmıştır. Balenin halen kullanılan 5 ayak pozisyonunu yaratmıştır. 'Turn out' kullanımı, 'dönüşler' ve 'zıplamalar' üzerine geliştirdiği uzmanlık ile yeni bir teknik kurmuştur. *Ballet de Cour*' un resmi saray stilini kısıtlamalardan kurtarmış; klasik dans (*Danse d'école*) sisteminin tekniğini oluşturmuş, böylece klasik balenin teknik farklılıklarını oluşturmaya başlamıştır. Bugün *Paris Operası* olarak bilinen kurum XIV.Louis zamanında *Kraliyet Müzik ve Dans Akademisi* (*The Royal Academy of Music and Dance*) olarak kurulmuştur.

Jean-Georges Noverre (1727-1810)

Balenin bir sahne sanatına dönüşmesi Noverre ile yükselişe geçmiştir. İlk konulu balelerin yaratılmasında büyük katkıda bulunmuş, vücut diliyle öykü anlatımı üzerinde ve hareketlerin geliştirilmesi üzerine çalışmıştır.

Noverre, saray danslarından kalan sınırlı, kısıtlı ve eski kalıp hareketler içerisinde sunulan baleyi dinamik bir sanat formu haline getirmiştir. Bugünkü balenin temel prensiplerini belirleyen kişi olarak Noverre'in yazmış olduğu "*Dans Üzerine Mektuplar*" (*Lettres Sur la Danse et Sur les Ballets*) literatürde önemli bir yere sahiptir. Pantomim (*pas d'action*) kullanarak balenin öykü yanını geliştirmiş ve baleye dramatik özellik katmıştır. Noverre' in önerisiyle kostümcü, müzisyen, koreograf ve tasarımcı ilk olarak birlikte çalışmış ve bir bale eseri yaratmışlardır. Doğum günü olan 29 Nisan, 1980 yılından beri "*Dünya Dans Günü*" olarak kutlanmaktadır.

Auguste Vestris (1760-1842)

'Dansın Tanrısı' olarak adlandırılan Vestris, aktif olarak dans etmeyi bıraktıktan sonra Auguste Bournonville, Marius Petipa, Jules Perot ve Marie Taglioni gibi IX.yy'ın bir çok ünlü dansçısını eğitmiştir.

Jean Dauberval (1742-1806)

Noverre'in yetiştirdiği Fransız dansçı ve koreograf olan Dauberval, ilk komik konulu balelerin yaratıcısı olmuştur. En önemli eseri *Şımarık Kız (La Fille Mal Gardée)* balesidir.

Charles Louis Didelot (1767-1837)

Fransız dansçı olan Didelot; Noverre, Jean Dauberval ve Auguste Vestris ile birlikte çalışmıştır. 1801 yılında bugün *Bolşoy Tiyatrosu (Bolshoi Theatre)* olarak bilinen St.Petersburg' daki *İmparatorluk Tiyatrosu'nun (Imperial Theatre)* yerleşik topluluğu *Rus İmparatorluk Balesi ve (Imperial Russian Ballet)* resmi okulu olarak bilinen *İmparatorluk Tiyatro Okulu'nda* bale baş öğretmeni olarak görev yapmıştır. 1880-1884 yıllarında *Marinski Tiyatrosu'nda (Maryinsky Theatre)* temsiller vermiştir. 1796 yılında Londra'da sahnelenen "*Zephyr et Flore*" adlı en ünlü koreografisinde dansçıların sahne üzerinde uçabilmeleri için teller ve teknik mekanizmalar, cadılar ve periler gibi olağanüstü karakterler kullanılmıştır. Didelot, koreografileri ile romantik stilin öncüsü ve habercisi olmuştur.

1.1.3 İtalya

Salvatore Vigano (1769-1821)

İtalyan Dansçı ve Koreograf olan Vigano, Jean Dauberval'in öğrencisidir. Pantomim ile geleneksel dans kalıplarını birleştirerek Noverre tarzında bir Dans-Tiyatro yaklaşımını geliştirmiştir. Tarihsel ve mitolojik temaları kullanarak "Correodramma" türünü yaratmış ve İtalya' da balenin gelişmesine öncülük etmiştir. Raoul de Créqui adlı ilk koreografisini Venedik' te 1791 yılında sahnelemiştir. Milan'da La Scala Ballet School' da uzun bir dönem bale baş öğretmenliği yapmıştır.

Carlo Blasis (1795-1878)

Kanıtlanmış tekniği, dinamik dönüşleri ve yüksek jumpları ile meşhur İtalyan tekniğinin ve İtalyan okulunun kurucusudur. Vigano' nun öğrencisi olarak Dauberval ile çalışırken Noverre' den etkilenmiş ve Noverre'in teorilerini öğrenmiştir. Klasik bale tekniğini kodladığı, bale tekniğinin öğretilme biçimi ile ilgili kitapları bulunmaktadır. 1820 yılında yazdığı "*Traité élémentaire, théorique, et pratique de l'art de la danse*" (*An elementary treatises upon the Theory and Practice of the Art of Dancing*) ilk kitabında, bale sınıfının olması gereken yapısını açıklamış; "*the lesson*" adını verdiği ders içeriklerinden oluşan bir diğer kitabında; 'bar', 'adagio', 'pirouette' ve 'allegro' çalışmalarını bir araya getirmiştir. 1828 yılında Londra' da yazdığı "*Terpsichore Code*" adlı kitabı ise dansçılar için teknik detayları anlatan rehber kitap olmuştur. 1937 de Milano' da Imperial Ballet Academy'nin bugünkü '*La Scala*' denilen '*The Royal Opera House'un* yönetmeni olarak çalışmıştır. Blasis'in yetiştirdiği öğrencileri özellikle Rusya' ya İtalyan okulunun etkilerini yaymışlardır.

Virginia Zucchi (1847-1930)

Başarılı İtalyan dansçı Zucchi, Carlo Blasis'in öğrencisi olarak Rusya' da İtalyan tekniğinin tanınmasında önemli bir rol oynamıştır.

Giovanni Lepri (1836-1890)

Carlo Balasis' in ve Cecchetti'nin öğrencisi olan Lepri, Blasis'in öğretileri ile Cecchetti'nin arasında bir hat olmuştur.

Enrico Cecchetti (1850-1928)

Annesi ve babası da dansçı olan Cecchetti, bir tiyatronun soyunma odasında dünyaya gelmiştir. Maestro olarak anılan Cecchetti bale tarihin en büyük eğitimlerinden biridir. Kendi adı ile anılan bir teknik yaratmıştır. Geliştirdiği bale eğitim yöntemi, her güne ayrı belirlenmiş ve sabitlenmiş olan rutin bir çalışma programını içerir. Teknik kusursuzluğu temel alan dans stili ile çok başarılı bir dansçı olmasının yanı sıra çok iyi de bir eğitimci olarak Rusya' da ve İngiltere' de Karsavina, Nijinski, Fokine, Pavlova, Alicia Markova ve Sergey Lifar vb ünlü dansçılar yetiştirmiştir. 1909 yılında Diagliev in Bale Topluluğunda öğretmen olarak çalışmıştır. Petruşka'da ki Palyaço, Altın Horoz'da ki (*Coqd'or*) Astrolog, Uyuyan Güzel'de ki 'Blue Bird' ve 'Caraboss' rollerinin yaratıcısıdır. 1927 yılında aniden hastalanıp ertesi gün hayatını kaybettiği güne kadar çalışmalarına devam etmiştir.

1.1.4 İngiltere

Royal Academy of Dance

Rus, Fransız ve İtalyan bale ekollerinden oluşturulmuş bir eğitim programıdır. Tüm dünyada standart olarak uygulanan bir sınav sistemine ve sertifika programına sahiptir.

1.1.5 Danimarka

August Bournonville (1805-1879)

Danimarka'lı dansçı ve koreograf olan Bournonville, Paris' de Auguste Vestris ile çalışmış, Paris Operası'nda ve Danimarka Kraliyet Balesi'nde dans etmiştir. Teknik olarak oldukça seri adımlar içeren kendine özgü romantik bir stile sahip olan "*Bournonville Tekniği*" nin yaratıcısı ve Danimarka Kraliyet Balesi' nin eğitmeni olmuştur. IX.yy.ın ortalarına 1850'li yıllara kadar bale alanında dünyada oldukça önemli bir yere sahip olan Bournonville stili daha sonra yerini Rus Ekolüne bırakmıştır.

Christian Johansson (1817-1903)

Hayatını Rus balesine adanmış İsveç'li dansçı ve koreograf olan C.Johansson, Bournonville'in öğrencisidir. 1841 yılında Marie Taglioni sayesinde Rus Kraliyet Balesi ile tanışmıştır.

1.1.6 Rusya

Maryinsky Ballet

Marinski Balesi 1740 yılında kurulmuştur. 04 Mayıs 1738 yılında Kış Sarayı(Winter Palace)'da kurulan ilk Rus Dans Okulu (Kraliyet Tiyatro Okulu)'nun devamı niteliğindedir. Bu okul her dönemde isim değiştirmiş, yeniden yapılanmış ve en sonunda Vaganova Bale Akademisi (Vaganova Ballet Academy) adını almıştır. İlk öğrencileri on iki kız on iki erkek olan bu okulun kuruluş amacı gelecekteki ilk Rus bale topluluğunu oluşturmaktır. Jean-Baptiste Landé okulun ilk öğretmenidir. Kraliyet Bale Okulu (Imperial Ballet School) ve Kraliyet Rus Balesi (Imperial Russian Ballet) birbirine yönetim olarak bağlıdır. Saint Petersburg'daki dünyaca ünlü yerleşik klasik bale topluluğu, Sovyet Dönemi'nde Kirov Balesi olarak da adlandırılmıştır. Charles Didelot, Marie Taglioni, Christian Johansson, Enrico Cecchetti, Jules Perrot, Fanny Cerrito ve Carlotta Grisi gibi bale tarihinde ünlenmiş isimleri ile büyük bir üne kavuşmuştur. Rus Devrimi sonrası Çar'ın sembolü olması yüzünden kapatılmak istenmiş, bale topluluğunun adı 'Sovyet Balesi' olarak değiştirilmiş, okul ise 'Leningrad Devlet Koreografik Okulu' (Leningrad State Choreographic School) olarak isim değiştirmiştir.

Sergey Kirov adlı Bolşevik bir devrimcinin öldürülüşü ile bale topluluğunun 'Sovyet Balesi' olan adı 1934 yılında Kirov Balesi (Kirov Ballet) olarak yenilenmiş, ancak komünist rejimin çöküşü ile birlikte baskılar sonucu Kirov ismi kullanılmak istenmemiş ve bu günün 'Marinski Balesi' olarak yeniden son defa değiştirilmiştir. Bugün halen bu topluluğun adının kullanımında yanlışlıklar yapılmaktadır. Marinski Tiyatrosu'ndaki Marinski Balesi ve Marinski Operası topluluğu eskinin Marinski Balesi, Kirov Balesi sanılmaktadır. Oysa ki Marinski Balesi, 1957 yılında bugünkü Vaganova Bale Akademisi (Vaganova Ballet Academy)'ne dönüştürülmüştür.

Bugün, Marinski Balesi dünyaca ünlü iki yüz kadar dansçının bulunduğu, yöneticisi Yuri Fatayev olan bir topluluktur. Marinski Tiyatrosu'nun Artistik Yönetmeni ise Valery Gergiev'dir. Londra'daki Royal Opera House, İtalya'daki La Scala gibi dünyaca ünlü tiyatro modellerinden biridir.

Leningrad Devlet Koreografi Okulu (Leningrad State School of Ballet)

Okul bugün Rus Balesi Vaganova Akademisi (The Vaganova Academy of Russian Ballet) olarak bilinen okuldur. Okul 04 Mayıs 1738'de İmparatoriçe Anna'nın Kraliyeti döneminde, Fransız Ballet Master Jean-Baptiste Lande yönetiminde Rusya'da, Saint Petersburg'da kurulmuştur. Kraliyet Tiyatro Okulu (İmperial Theatrical Shool) adıyla kurulan klasik bale okulu ileride Kraliyet Bale Okulu'nun oluşmasını sağlayacaktır. Kuruluş amacı Rusya'nın ilk profesyonel dans topluluğunu kurmak için dansçılar yetiştirmektir. Bu yüzden okulun adı Kraliyet Bale Okulu (İmperial Ballet School) olarak değiştirilmiştir. Aynı okul Sovyet döneminde yeniden kurularak Leningrad Devlet Koreografi Enstitüsü (Leningrad State Choreographic Institute) adını almıştır. 1957 yılında bu okul 1920li yılların sonundan itibaren klasik bale eğitimi metodunu geliştiren ünlü pedagog Agrippina Vaganova'nın ismini alır. Okul mezunları arasında ünlü dansçılar, koreograflar, öğretmenler yetişmiştir. Vaganova Akademi, dünyaca ünlü Marinski Bale'nin resmi okulu olmuştur. Bolşoy Balesi (Bolshoi Ballet), Royal Bale (The Royal Ballet), Amerikan Bale Tiyatrosu (American Ballet Theatre) ve Mikhailovski Balesi (Mikhailovsky Ballet) bu okulun mezunlarının dans ettiği, koreograflarının eserler ürettiği ünlü topluluklardır.

Agrippina Vaganova (1879-1951)

Günümüzde hala önemini koruyan 'Vaganova' ekolüne adını veren Agrippina Vaganova, Rus balerin, koreograf ve öğretmendir. Bir bale sanatçısının yetişmesi sürecinde sistematik bir biçimde ilerleyen, birbirini takip eden 8 yıl süreli bir eğitim programı yaratmıştır.

Diaghilev's Ballet Russes (1909-1929)

Serge Pavlovitch Diaghilev'in 1909 yılında kurduğu *Diaghilev's Ballet Russes* adlı topluluk 20.y.y başlarında çöküş dönemine girmiş olan bale sanatını canlandırmıştır. Özgün bir yapı olan Diaghilev Bale Topluluğu Avrupa'da özellikle Paris' de çeşitli merkezlerde yenilikçi bir anlayışla yaratılan bale eserleri sahnelemiş ve 1929 yılında Diaghilev'in ölümü ile dağılmasına kadar Rus bale sanatının dünya balesinde öncü konumunu almasını sağlamıştır.

1.1.7 Amerika

George Balanchine (1904-1983)

Rus Dansçı ve koreograf olan Balanchine aynı zamanda 'Balanchine Tekniği'nin yaratıcısıdır.

Dünyanın önde gelen çağdaş koreograflarından birisi olarak kabul edilir. Amerikan Bale Okulu'nun ve Amerikan Bale Topluluğu'nun kurucusudur.

İKİNCİ BÖLÜM

RUSYA'DA BALE

2.1 RUS BALESİ

“Rusya’da bale, Avrupa’da olduğu gibi saraylarda yapılan bir sanat olarak ortaya çıkmıştır. İlk Rus balesi 1683’de “Komedialnoy Horomine” de sahnelenen “Orpheus ve Eurydike Hakkında Bale” olarak kabul edilmektedir. Baleye verilen önem neticesinde; 1. Petro’nun özel emriyle Petersburg’da aristokratların eğitim aldığı askeri okulda “bale dansları” zorunlu derslerden biri olmuştur. (L.D Blok “Klasik Dansın Tarihi ve Şimdiki Zaman”)

1738’de İmparatoriçe Anna İvanovna’ nın emriyle ilk Rus profesyonel bale okulu kurulmuş olup şimdi bu okul “Vaganova Rus Bale Akademisi” olarak anılmaktadır. Bu okulun kurucusu ve ilk idarecisi, Petersburg askeri okulunda dans ustası olan Fransız asıllı Jean Baptiste Lande’dir. Okula çocuklarının bir meslek sahibi olabilmesini isteyen yoksul aileler kayıt yaptırmışlar; toplam 12 kız ve erkek öğrenci kabul edilmiştir. Okul, kısa zamanda Rus sahnelerine mükemmel artistler ve solistler kazandırmıştır. Burada eğitim gören ilk öğrencilerin en iyileri olan; Axinya Sergeeva, Avdotya Timofeeva, Elizaveta Zorina, Afanasiy Toporkov, Andrei Nesterov gibi bazılarının adları tarihe geçmiştir. Petersburg’da halka açık ilk büyük tiyatro 1738’te kurulmuştur. Bu tiyatro, bugüne dek varlığını korumuş ve halen dünyanın önemli merkezlerinden biri olan “Maryinsky Tiyatrosu” adını almıştır.

1773’te; gelecekte Moskova Koreografi Devlet Akademisi’nin temelini oluşturacak olan yeni bir bale okulu daha açılmıştır. Petersburg’da ki devlet okuluna göre daha bağımsız hareket edebilen Moskova’da ki bu yeni okul kamuya da açıldı. Petersburg Dans Okulu’nun sanat anlayışı daha katı, daha akademik ve saraylıyken, Moskova Dans Okulu’ nun sanat anlayışı demokratik ve şiirseldi; komedi dahil çeşitli dans stillerini uyguluyordu. 1776’da İmparatoriçe

2.Ekaterina'nın izniyle Prens Peter Urusov tarafından Moskova'da kurulmuş olan Özel Tiyatro günümüzde dünyaca ünlü Bolşoy Tiyatrosu'nun kökenini oluşturmuştur.

İlk Rus koreografı olan İ.İ.Valberg (1766-1819) özgün bir yol izleyerek, Rus halk dansı geleneklerini dramatik pandomim ve İtalyan balesinin virtüöz tekniği ile birleştirmiş ve ilk milli konulu bale olan "Yeni Werther"i (A.N. Titov'un melodramı) 1799'da sahnelemiştir. 19.yy.'ın ilk yarısında milli ekollerini geliştirmeye çalışarak sanatsal olgunluğa erişen Rus balesi, 19.y.y'ın ikinci yarısında Marius Petipa'nın hakimiyetindedir. M. Petipa, 1847'de Rus yetkililerin daveti üzerine Fransa'dan St. Petersburg'a gelmiştir. Büyük koreograf Petipa, pek çok orijinal yapım ortaya koymasının yanı sıra; bale alanında kendinden önce yapılanları da zenginleştirerek muhafaza etmiştir. Petipa, bale dalında eser vermeleri için Peter İlych Tchaikovsky ve Alexander Kostantinoviç Glazunov gibi iki büyük besteciyi teşvik etmiştir. Bu dönem; koreograf-besteci iş birliğinin en parlak ve kalıcı eserlerinin yaratılmış olmasından dolayı bale tarihinde kalıcı ve özel bir öneme sahiptir. Petipa'nın Çaykovski ile işbirliği sonucunda yüz yılı aşkın süredir beğeniyle izlenen: "Uyuyan Güzel"(1890) ve "Kuğu Gölü"(1895); Glazunov ile ortak çalışması sonucunda "Raymonda"(1898) ve "Mevsimler"(1900) gibi çok ünlü baleler ortaya çıkmıştır.

20.y.y.'ın başlarında, dünyanın geçirdiği büyük politik dönüşüm sonucunda Avrupa'da krallıklar ve sarayın toplum hayatındaki etkinliği azalmış, dolayısıyla bale sanatı da bu büyük desteğini kaybederek düşüş dönemine girmiştir. Bu dönemde; Serge Pavlovitch Diaghilev'in (1872-1929) 1909 yılında kurduğu, St.Petersburg ile Moskova'nın en iyi dansçılarından oluşan *Ballet Russes* adlı topluluk günümüze kadar uzanan Monte Carlo Balesinin temellerini oluşturmuştur.

Özgün bir yapı olan Diaghilev Bale Topluluğu, Avrupa'da özellikle Paris' de çeşitli merkezlerde yenilikçi bir anlayışla yaratılan bale eserleri sahnelemiş; bu yenilikçi yaklaşım, bale sanatı için yeni bir atılım, yeniden öne çıkma fırsatı

sağlamış ve Rus bale sanatı dünya balesinde öncü konumunu almıştır. (www.prezi.com, Haziran 2016) Balet Russes topluluğunun empozaryosu olarak Paris' e gelen Diaghilev bir çok Rus yapıtının sahnelenmesini ve dünyaya Rus balesinin tanıtımını büyük bir başarı ile gerçekleştirmiştir. Michael Fokin'in koreografisini yaptığı 'Chopiniana', 'Petruşka', 'Scheherazade', 'Ateş Kuşu' gibi iz bırakan yenilikçi bale eserleri sahnelenmiş, koreograf ve dansçı Vaslav Nijinsky, Leonide Massine, seçkin balerinlerden Matilda Kshesinskaya, Anna Pavlova, Tamara Karsavina gibi ünlü dansçıların da dünya çapında tanınmalarına olanak sağlamıştır. Ballet Russes döneminde erkek dansçılar yükselişe geçmiş, dönemin en iyi stilist ve ressamı eserlerin kostümlerini, sahne düzenlerini tasarlamışlardır. 1917'deki Ekim Devrimi'nden sonra, pek çok sanatçının göç etmesiyle birlikte Diaghilev Bale Topluluğu yurt dışında daha yoğun çalışmalar gerçekleştirmiştir. 1929 yılında Diaghilev'in ölümünden sonra topluluk dağılmış ancak Rus sanatçılar ve koreograflar Avrupa ve Amerika'daki çeşitli bale topluluklarının başına geçmiş, orada okullar açmış, gruplar kurmuş, böylece dünya balesini önemli ölçüde etkilemeye devam etmişlerdir. Rusya'da bale, 1917 devriminden sonra ulusal sanatın en güçlü odak noktası olarak kalmaya devam etmiştir. 1931-1937 yılları arasında Kirov Balesi'nde Sanat Direktörü olarak görev yapan Agrippina Vaganova bu süreçte dünyaca ünlü balerinler yetiştirmiştir.

1960'lı yılların sonundan itibaren Opera ve Bale tiyatrolarından bağımsız olan bale gruplarının ortaya çıkışı ile Rus koreografi sanatında yeni bir süreç başlamıştır. Rusya'da bu şekilde ilk topluluk, günümüzde "Leonid Yakobson St.Petersburg Devlet Akademik Bale Tiyatrosu" olarak bilinen ve L.V.Yakobson tarafından kurulmuş olan topluluktur. Bugün, dünyadaki tiyatro severler tarafından "Boris Eifman St.Petersburg Devlet Akademik Bale Tiyatrosu" olarak bilinen tiyatro ise 1977 yılında, Boris Eifman tarafından, devletin yönetimindeki bale topluluklarından bağımsız olarak kurulmuştur.

Bale sanatçılarının önde gelen isimlerinin 1917 Ekim devrimi ile birlikte göç etmiş olmasına rağmen yok olmayan varlığını sürdüren Rus bale ekolü:

Sovyetler Birliği döneminde sahneye çıkan Galina Ulanova, Natalia Dudinskaya, Tatiana Vetcheslova, Maya Plisetskaya, Vladimir Vasiliev, Irek Muhammedev gibi sanatçılarla, dünya bale tarihinde ülkelerinin önemli isimleri olarak yerlerini alırken, Natalia Makarova, Mikhail Baryshnikov, Rudolf Nureyev gibi sanatçılar batıya iltica ederek, Rus bale ekolünün batıda güçlenmesinde etkili olmuşlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNGİLTERE'DE BALE

3.1 İNGİLİZ BALESİ

Pek çok kaynağa göre Rönesans döneminin ardından gelişen yeni fikirlerin ve sanat formlarının İngiltere' de ilk olarak Kral VIII.Henry (1491-1547) döneminde ortaya çıktığı söylenmektedir. Bu dönem hala İngiltere tarihinde 'Tudor Krallığı' (1485-1603) olarak bilinen en parlak dönem olarak kabul edilmektedir. Müzik ve dans uzmanı olan Kral Henry tarafından desteklenen Court Ballet (ballet de cour) bu dönemde popüler olmuştur. İngiltere'de bir gösteri türü olan şarkı, dans ve konuşma içeren Masquerade (Maskeli Balo)' lar 16.yy'da saray balesi ile birlikte icra edilmekte idi. O yüzyılın başlarında maskeli baloların ve seremonik dansların partilerde yer aldığı, yüzyılın sonlarına doğru muhteşem bir hale dönüşerek dış mekanlarda ve büyük tahta platformlarda sahnelendiği söylenmektedir. Müzik, oyun ve dansın birlikte işlendiği, kostümleri, sahne tasarımları ve efektleri ile popülerliği oldukça artan bu gösteri türünün en büyük mimarı İnigo Jones'tur (1573-1652). William Shakespeare ve John Milton' un da Masquerad' lar yazdığı, Thomas Gates ve Hier Onimus Herne'nin bu saray eserlerinin ilk koreografları olduğu, Alfonso Feerrabosco'nun bu eserlerin ünlü bestecileri olduğu bilinmektedir.

1663 yılında Thomas Killigrew'un kurduğu söylenen 'King's Company' Kraliyet Tiyatrosu (Theatre Royal) yangından sonra yeniden inşa edilmiş, 1674 yılında Theatre Royal, Drury Lane olarak yenilenmiş ve daha da büyümüş bir şekilde açılmıştır. İleride aynı tiyatro 1913 yılında Diaghilev Rus Bale Topluluğu'na kapılarını açacaktır. 17 yy'da Thomas Betterton'un (1635-1710) yönetici olduğu bu tiyatro, bütün Avrupa kıtasında önemli bir sanat merkezi niteliğini koruyacak; topluluk sahnediği eserler ile Fransa'ya turneler yapacaktır. Betterton, 1705 yılında tiyatroyu bir yerleşim merkezi olan Haymarket'a taşıyacak ve 20 yy'da bu tiyatro binası şehrin en ünlü opera ve bale merkezi olarak anılacaktır (1917) Bu tiyatrodaki tarihte söz kullanmadan sadece dans ve pantomim kullanarak bir

hikaye anlatabilen ilk ciddi eserler sahnelenmiştir. John Weaver'ın mim ve dans içeren *The Loves of Mars and Venus* (Mars ve Venüs'ün Aşkları) bunlardan biridir. Mars rolünü o dönemin önemli Fransız dansçısı Louise Dupre'nin dans ettiği bu eser, Jean Noverre'in 50 yıl boyunca üzerinde çalıştığı *Ballet D'action*' un ilk örneklerindedir.

İngiliz Tiyatro tarihinin bir diğer önemli figürü direktör John Rich (1692-1761)'de *Harlequine* rolü ile bu sahnede dans etmiş, 1716'dan 1760'a kadar bu sahnede bu rolü oynamıştır.

John Rich 1729 yılında John Gay'in *Beggar's Opera* (Dilenciler Operası) adlı eserinden kazandığı para ile 1732 yılında Theatre Royal (bugünkü adıyla Covent Garden) Tiyatrosu'nu kurmuştur. 1720 yılında kurulan Haymarket Theatre, John Rich'in tiyatrosu Drury Lane Theatre' a bir alternatiftir. Paris' de dansçı olarak çalışan, ilk önemli kadın koreograf olarak kabul edilen Fransız asıllı Marie Salle 1725 yılında John Rich ile çalışmak için Londra'ya gelerek *Pygmalion*, *Alcina and Ariodante*, *Terpiscone* adlı koreografiler yapmış, 'Pygmalion' (1734) adlı en ünlü eserde hem koreograf hem dansçı olarak yer almıştır. *Ballet and Modern Dance* (s.32) adlı kitabın yazarı Susan Au bu eser için 'danslı bir sohbet gibi' ifadesini kullanmıştır. Bu eserinde, heykelin mitolojik öyküsü ve onu yaratan heykeltıraşın öyküsünde gerçekçi bir karakter yaratabilmek için; heykelin rolünü oynarken Yunan giysileri giymeyi, saçlarını farklı yapmayı ve sandalet giyerek dans etmeyi seçmiştir. Ağır bir kostüm ve tayt giymek yerine basit bir tunik giymiştir. Çok büyük ün sahibi olan Marie Salle 1735' de ülkesine geri dönmüş, kral ve kraliçe için dans etmeye devam etmiştir. (Ballet History s.99)

18.yy ortalarına gelindiğinde seyircilerde belirli bir estetik algısı olduğu ve eserleri başarılı bulmadıkları zaman sahneye şişe, meyve, sebze vb. fırlattıkları bilgisine kaynaklarda rastlanmaktadır. O dönemin seyircileri, mitolojik öykülere dayanan klasik eserleri sıkıcı bulup; *The Laundress's Visiting Day*, *Maggots* ve *The Drunken Paysent* gibi komik eserleri ya da *Türkish Dance* (Türk Dansı),

Italian Peasant (İtalyan Köylüleri), *Tamborinne* (Tambur) gibi egzotik eserleri tercih etmekteydiler. Egzotik olarak tanımlanabilecek eserlerden biri olan Jean Noverre'in *Les Fetes Chinoises* (Çin Ateşi) 1755 yılında *Drury Lane Tiyatrosu'*nda sahnelenir. Rokoko Dönemine ait Çin tasarımlarının yer aldığı resimlerin sahnede canlandırıldığı , dans resimleri serisinden oluşan bu eser büyük başarı kazanmıştır.

Jean Noverre, David Garrick tarafından davet edilmiştir. Garrick ünlü bir oyuncu ve tiyatro reformcusudur. 1747-76 yılları arasında *Drury Lane Tiyatrosu'*nda yöneticilik yaparken sahne ışık tasarımı konusunda çalışmalar başlatmış, sahne üzerinde oturan seyirci bölümlerini kaldırmıştır. Noverre, 1781-1789 yılları arasında tiyatro binasının yanmasına dek *King's Theatre'*da bale master olarak çalışır ve sonra Paris' e döner. 1837 yılında *King's Theatre* Kraliçe Victoria' nın döneminde *Her Majesty Theatre* olarak isim değiştirir.

1796 da ilk defa Charles Didelot *Flore at Zephyr* adlı eser ile sahneye çıkıncaya dek: 1789 Fransız devrimi ve Napolyon'un tutumu yüzünden Fransız dansçılar İngiltere'de uzun yıllar sahneye çıkamamışlardır. Kraliçe Victoria'nın romantik bale sevgisi; *King's Theatre'*da Benjamin Lumly yönetimi döneminde bale dünyasındaki yeni eserleri Londra'ya getirilmesine imkan sağlamıştır. Benjamin Lumley 1841 yılında romantik dönem bale koreograflarından biri olan Jules Perrot'u işe alır. Böylece; *Ondine* (1843), *La Esmeralda* (1844) ve *Lalla Rookh* (1846) vb. büyük, dramatik yapısı sağlam, heyecan verici, uzak yerlerin egzotik dansları ve doğa üstü yaratıklar içeren baleler Londra' da sahnelenmeye başlar. 1844 yılı boyunca Jules Perrot ve ünlü müzisyen Carlo Pugni, Londa'da ki bale sanatına hakimiyet kurmuşlar ve bu süreçte uluslararası baş dansçıları için eserler üretmişlerdir. (*Ballet History*,s.100)

3.2 DAME NINETTE DE VALOIS

Gerçek adı Edris Stannus olan Ninette de Valois, 06 Haziran 1898 tarihinde İrlanda'da doğmuştur. 1905 yılında ailesi ile birlikte İngiltere'ye göç ettikten sonra 10 yaşında bale derslerine başlamıştır. Profesyonel olarak bale yapmaya başladıktan sonra da "Ninette de Valois" adını kullanmıştır. 1914 yılında 16 yaşında iken Londra'da *Lyceum Tiyatrosu*'nda bir pantomim eserinde başrolde sahneye çıkarak büyük başarı kazanmış ve 1919 yılında Covent Garden' da baş dansçı olana kadar bu tiyatrodaki çalışmıştır. 1923 yılından itibaren 3 yıl Diaghilev topluluğunda solist olarak dans ettikten sonra 1926'da Londra' ya dönen Miss de Valois, kendi okulu olan 'Dans Akademisi'ni kurmuştur. İleride İngiliz Bale Topluluğu kurmayı hedefleyen Valois, toplulukta dans edecek dansçıları yetiştirmek ve ulusal bir tarz oluşturmak için okul açılması gerektiğine inanıyordu. Daha sonra öğrencilerine profesyonel deneyim kazandırabilmek için Londra'daki Old Vic Tiyatrosu'nun yöneticisi Lilian Baylis ile anlaşarak burada sahnelenen opera ve Shakespeare oyunları için baleler sahnelledi. Dört yıl boyunca Old Vic için çeşitli küçük bale koreografileri yaptı bu süreçte kendisi de öğrencileri ile beraber dans etti.

"Ninette de Valois 1931 yılında kendi okulunu Saddler's Wells' e devretmiştir. Kendisiyle birlikte öğrencileri tiyatrosunun repertuarında bulunan operaların balelerinde görev almışlardır. Önceleri adı Wic-Wells olan bu topluluk sonradan Sadler's Wells adını almış ve bugünkü Kraliyet Balesi'nin çekirdeğini oluşturmuştur. De Valois'in tohumlarını attığı ve uzun yıllar emek verdiği bale topluluğu 1956 yılında kraliyet tarafından resmen kabul edilmiş ve Kraliyet Balesi (Royal Ballet) adını almıştır. Fransız, İtalyan ve Rus ekollerinin büyük ustalarının öğretilerini kendi deneyimleriyle birleştiren de Valois, İngiliz kültürünün köklerini de katarak Kraliyet Balesi'nin stilini geliştirmiştir." (Adım Adım, Dame Ninette de Valois s.24)

De Valois, sahne hayatına veda edip baş balerin olarak Alicia Markova' yı atadı. 1930'lar boyunca topluluk De Valois yönetiminde gelişti, geçmişte Imperial Russian Ballet sayesinde ün kazanan klasik bale repertuarını sahneleyen ilk Batı Avrupa bale topluluklarından birisi oldu.

İngiliz Balesi'ni desteklemek üzere faaliyet gösteren *Camargo Derneği*, 1931'de bir bale siparişi verdi. Koreografisini Ninette Valois'nin yaptığı *Job (Eyub)* adlı tek perdelik bale, tamamı İngilizlerden oluşan bir ekibin yarattığı ilk bale eseridir.

Librettosunu Geoffrey Keynes'in yazdığı balenin koreografisi Ninette Valois, müziği Raulph Vaughan Williams, dekoru Gwendolen Raverat'a aittir. İlhamını William Blake'in İncil'de geçen *Eyüp'ün Kitabı* gravürlerinden alır.

Ulusal bir bale repertuarı oluşturmak isteyen De Valois, 1935'te topluluğunun baş koreografı olarak Frederick Ashton ile anlaştı; kendisi de koreografi yapmayı sürdürdü. William Hogarth'ın oymabaskı dizisinden esinlendiği *The Rake's Progress* (1935), besteci Arthur Bliss'in senaryosu üzerine yaratılan *Checkmate* (Satranç) (1937), Thomas Rowlandson'ın aynı adlı bir karikatürünü model aldığı *The Prospect Before Us*(1940) bu dönemde ortaya çıktı. Sanatçı, koreografik malzemelerini İngiliz geleneğinden alarak özgün bir ulusal bale yarattı. Baleleri, erkek dansçılar için önemli roller içeriyor, onlara, sanatlarını, gösterebilmek için olanak veriyordu.

2. Dünya Savaşı sırasında De Valois, *Saddler's Wells Balesi* adını alan topluluğuyla İngiltere turnesine çıkarak ulusal çapta ün kazandı ve baleyi popüler bir sanat haline getirdi. *Saddler's Wells Balesi* 1946'da Kraliyet Operası içinde yerleşik bir bale topluluğu haline geldi ve topluluk, 1956'da Kraliyet Balesi adını aldı.

De Valois, *Saddler Wells Balesi*'nin Kraliyet Operası içine yerleşmesinden sonra 1947'de *Saddler's Wells Tiyatrosu*'nda ikinci bir topluluk daha kurdu. Çeşitli defalar isim değiştiren bu topluluk şu anda Birmingham Kraliyet Balesi adını taşır ve İngiltere'nin üç büyük bale topluluğundan birisidir. Ninette de Valois eğitim hayatında pek çok iyi öğretmenle çalışmıştır ancak; Fransız ekolünün büyük eğitimlerinden Edouard Espinosa, İtalyan ekolünün büyük ustası Enrico Cecchetti ve Rus ekolünün büyük öğretmenlerinden Nicholas Legat ile yaptığı çalışmalar kendi sistemini yaratmasında çok etkili olmuştur.

İngiliz Balesinin kurucusu olan Ninette de Valois, 1947 yılında Türk hükümeti tarafından Türk Balesini kurması için çağırılmıştır. Valois anılarını yazdığı *Adım Adım* (Step by Step) adlı kitapta bu başlangıç için;

“Bu işe atılışımı herkes Binbir Gece Masalı’na benzetti; gerçekte benden başka hiç kimse bu işi ciddiye almadı” demiştir.

Metin And, Ninette de Valois’in Türkiye’de yaptığı bu büyük girişimi:

“Hiç bir karşılık beklemeden yıllardır gönüllü olarak Türk Balesinin gelişimi için sıfırdan başlayarak, bu yolda her şeyi yapan bu soylu insanın sabrına, inadına hem hayranlık duyuyorum hem de hayret ediyordum. Kendisini Türk balesine adayışının nedeni, Madam’ın “çocuklarım” dediği genç Türk dansçılarının yeteneğine, ileride parlak sonuçlar alacaklarına olan inancıydı”

diye anlatmaktadır.(Adım Adım-s.36)

Ninette de Valois 1963 yılına dek Kraliyet Bale Okulunun direktörlüğünü yürütmüş, 1970 yılında emekli olana dek okula desteğini sürdürmüş, Türkiye ile de bağını kopartmamıştır.

1937 yılında basılan Baleye Davet (Invitation to the Ballet), 1957 yılında basılan Gel benimle Dans Et (Come Dance With Me) ve 1977 de yayımlanan Adım Adım (Step by Step) adlı üç kitabı bulunmaktadır. 1951 yılında ‘Dame’ ünvanı, 1964 yılında Kraliyet Sanat Derneği tarafından Albert Madalyası verilir. 1974’de Erasmus Ödülü’nü alan ilk kadın olmuştur. (Adım Adım s.28)

Dansçı, koreograf, eğitmen ve idareci olarak bale dünyasında iz bırakan Dame Ninette de Valois, emeklilik yıllarında şiirle uğraşmış ve 08 Mart 2001 yılında, 102 yaşında Londra’ da hayata veda etmiştir.

Fotoğraf 1. Dame Ninette De Valois

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE BALE; TÜRK BALESİNİN KURULUŞU

4.1 EĞİTİM

Türk hükümeti 1947 yılında Türk Balesini kurması için İngiltere Kraliyet Balesi'nin kurucusu ve bale dünyasının önemli otoritesi Dame Ninette de Valois'ı ülkemize davet etmiştir. Yapılan ilk incelemelerden sonra 1948 yılında Yeşilköy' deki bir yapının bale okulu olarak hazırlanmasına karar verilmiş ve çeşitli okullardan seçilen yaklaşık 25 kız-erkek öğrenci ile derslere başlanılmıştır.

2 yıl sonra, okulun öğrencileriyle Ankara'ya taşınması uygun bulunmuş ve böylelikle Ankara Devlet Konservatuvarı Bale Bölümü'nün temeli atılmış olmuştur. İlk mezunlarını 1957 yılında veren Ankara Devlet Konservatuvar' ı bale bölümü, uzun yıllar boyunca İngiltere Kraliyet Akademisinin ders programını uygulamıştır.

Joy Newton ve Audrey Knight'ın ardından ülkemize gelen Travis Kemp, Beatrice Appleyard, Molly Lake, Angela Bayley gibi İngiliz Öğretmenler büyük bir özveri ile çalışmışlardır.

Konservatuvarda bale eğitimi 1977 yılına kadar İngiliz bale öğretmenleri ve İngiliz tekniği ile sürdürülmüş, 1977 yılından itibaren Sovyetler Birliği ile yapılan ikili kültür anlaşmalarından faydalanılarak Rus Vaganova sistemine geçilmiştir. Sulamif Messerer, Vladimir Tsukanov, Virginia Tsukanov konservatuvarda göreve başlayan ilk Rus öğretmenler olup, daha sonraki yıllarda Korkmaz Sagatov, Vladimir Tolstoukhine, Kayyum Yakubov, Aysulu Tokombayeva gibi çok değerli sanatçılar eğitime katkıda bulunmuştur.

Halen Konservatuvarlarda Rus ekolü uygulansa da, özel bale okullarında okulun tercihine göre her iki sistem de kullanılmaktadır.

4.2. DEVLET BALE TOPLULUĞU'NUN KURULUŞU VE GELİŞİMİ

Devlet Balesi ilk olarak 1960 yılında Robert Harold' un koreografisiyle Manuel de Falla' nın *El Amor Brujo* "Büyüleyen Aşk" balesini sahneler. Ardından Coppelia, Fındıkkıran, Kuğu Gölü gibi uzun eserler de sahnelenmeye başlanır. 1962 yılında "The Rake Progress" ve 1964 yılında "Satranç" adlı De Valois'nın bale eserlerini de başarıyla sahnelerler.

Ninette de Valois'in desteğiyle Türk balesi yeni bale eserleriyle tanışırken, Margot Fonteyn, Michael Somes, David Blair, Anya Linden gibi dünyaca ünlü dansçılar ve Richard Glasston, Alfred Rodrigus gibi bale dünyasının önemli koreografları ile çalışma ve gelişme fırsatı bulmuştur. British Council bursları ile Londra'ya gönderilen dansçılar, dekoratörler ve terziler ile ülkemizde balenin kurumsallaşması için çok emek verilmiş, ülkemizin ilk bale topluluğu bu büyük destekle hızla gelişmeye ve yol almaya başlamıştır.

Klasik bale tekniği üzerine Türk motifli özgün eserler yaratılmasının Türk balesi için özgün bir çıkış yolu olduğuna inanan Ninette de Valois, bu konuda da Türk balesine öncülük etmiş ve koreografisini yaptığı, müziği Ferit Tüzün' e ait olan "Çeşmebaşı" balesi 1965 yılında sahnelenmiştir. "Çeşmebaşı" Türk balesi için bir dönüm noktası olmuştur.

Madamın Türk balesi yaratma çabalarından sonra sıra Türk Koreografları ve öğretmenleri yetiştirme aşamasına gelmiştir. Bu hedefine yönelik olarak genç Türk dansçılarını her fırsatta Londra'ya göndererek deneyimlerinin zenginleşmesini hedeflemiştir. Geyvan McMillan ve Duygu Aykal' a Londra'da koreografi eğitimi olanağı sağlamıştır. Bir yandan da Türk balesinin hoca ve repetitör ihtiyacını karşılamak amacıyla Evinç Sunal ve Oya Aruoba'ya

Londra'da eğitim imkanı sağlarken F.I.Chor Suna Şenel'e de Benesh Enstitüsünde eğitim olanağı sağlamıştır.

Bu dönemi takiben, Ninette de Valois 1968' de Sait Sökmen'i ilk Türk koreograf olarak Ravel'in "Yaylı Sazlar Dörtlüsü" üzerine "Çark" adlı bale eserini yapması için teşvik etmiştir. Sait Sökmen bu eser ile klasik ile modernî bağdaştırmış ve çok başarılı bulunmuştur.

Daha sonraki yıllarda Oytun Turfanda ve Oya Aruoba gibi koreograflar Ninette de Valois'nın önerdiği yolda; Yoz Döngü, Hürrem Sultan, Deli Dumrul, Düğün gibi, Anadolu kültüründen esinlenen klasik bale eserleri yaratmışken; Duygu Aykal, Geyvan McMillan ve Sait Sökmen de modern teknikten yararlanarak Bulutlar Nereye Gider, İnsancık, Biz Siz Onlar, Kurban, Debussy, Toprağa Ninni, Anadolu'da Gece gibi iz bırakan modern dans eserleri yaratmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KLASİK BALE TEKNİĞİNDE ÖNEMLİ EKOLLER

5.1 VAGANOVA TEKNİĞİ

Uzun yıllar Kirov Balesi sanat yönetmeni olan Agrippina Vaganova' nın öğretim yönteminin sistemleşmesi neticesinde uygulanan programa verilen isimdir. Bu program, eğitimin başlangıcından, profesyonel bale sanatçısı oluncaya dek öğretilmesi gereken tüm hareketlerin; sistematik bir biçimde, biri diğerini hazırlayarak, birbirine zemin oluşturacak bir biçimde öğretildiği, zincirleme olarak işleyen bir sistemdir. Sisteme adını veren Agrippina Vaganova (1879-1951) yılları arasında yaşamış bir Rus balerin, koreograf ve öğretmendir. Bale eğitimine çok küçük yaşta başlayan Vaganova, 1897 yılında St Petersburg'da İmparatorluk Bale Okulu'ndan mezun olmuş ve kısa sürede usta koreograf Marius Petipa tarafından beğenilerek Mariinsky bale topluluğuna alınmıştır. 1916 yılından itibaren Leningrad Koreografi Akademisi'nde eğitimlik yapmaya başlayan Vaganova, 1931-1937 yılları arasında Kirov Balesi'nde Sanat Direktörü olarak da görev yapmış bu süreçte dünyaca ünlü balerinler yetiştirmiştir.

1951 yılında Vaganova'nın ölümünün ardından, öğretim yöntemi Vera Kostrovitskaya önderliğinde diğer bale eğitimcileri tarafından devam ettirilmiş; 1957 yılında, Profesör Vaganova'nın başarılarının tanınması sonucunda Leningrad Koreografi Okulu "Vaganova Bale Akademisi" adını almıştır. (www.vaganova.ru)

Sovyetler döneminde (1920) Vaganova ve ekibi, sistemi kodlamaya başlamışlardır. Kirov (Marinsky) Tiyatrosu'nun prova odalarında, Leningrad Koreografi Okulu'nun duvarları içinde geliştirilen bu ekol, bale eğitimini sistematik bir düzene koyma çalışmaları, 1934 yılında basılan "Klasik Balenin Temel İlkeleri" (*Basic Principal Classical Ballet*) kitabıyla somutlaştırılmıştır.

Başlattıkları bu çalışma ile başlayan dönem Sovyet pedagojisinde yeni bir dönem olarak anılmaktadır.

Vaganova öldükten 10 yıl sonra 1961 de Leningrad ve Moskova okullarının metodik birimleri (Metodidhesky Kebined) oluşturularak; iki okulun tecrübeleri birleştirilmiş ve 8 yıllık bir eğitim programı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu sistemle, corps de balet dansçıları dahil, tüm öğrencilerin solist dansçı niteliklerine sahip olmaları hedeflenerek eğitim verilmiştir. Bu sistem Sovyetlerin profesyonel sahne sanatlarında yüksek bir seviyeye ulaşmasına olanak tanımıştır.

Legat ile başlayan Rus bale sisteminin, Sovyetler Bale Eğitim metodu olarak anılan çalışmalarla çok ileri bir çizgiye taşıdığı, ancak tüm bu birikimin Johansson, P.Gerdt, Tikhomirov gibi önemli öğretmenlere dayanarak geliştiği bilinmektedir diyebiliriz.

Vaganova sistemi halen dünyanın pek çok ülkesinde kabul gören güçlü bir bale ekolü olarak etkisini sürdürmekte ve metodik konusu günümüzde de önemini korumaktadır. Moskova okulunun metod birimleri tarafından sürekli geliştirilen Metodik kuralları, her 4 yılda bir 19 okulu temsilen seçilen öğretmenlerin katılımıyla yapılan seminerlerde öğretmenlere aktarılmakta ve seminerler sınavlarla tamamlanmaktadır. Temelinde metodik eğitiminin yer aldığı, bale öğretmeni, repetitör ve koreograf yetiştirmeye yönelik olarak oluşturulan programların yürütüldüğü en önemli okullar Moskova'da "Russian State Institute of Theatre Arts GİTİS" ile "Galovkina Academy" ve "Kirov Dans Academy"dir.

Fotoğraf 2. Agrippina Vaganova

5.2 ROYAL ACADEMY OF DANCE (RAD);

Dancing Times editörü olan Philip Richard'ın öncülük ve rehberliğinde, dans eğitimini canlandırmak üzere 1920 yılında "Büyük Britanya'nın Operatik Dans Öğretmenler Birliği" kurulmuştur. Profesyonel dansçılardan oluşturulan bu birliğin başına yönetici olarak Adeline Genee seçilmiştir. Aynı yıl müfredat programı düzenlenmiş ve 1921 yılında ilk sınavlar yapılmıştır.

Kraliçe Mary 1928 yılında birliğin ilk patronu olmuş ve kurum 1936'da "Royal Academy of Dancing" olarak adlandırılmıştır. Kral V. George tarafından kraliyet ünvanı almaları onaylanmış ve bu unvan verildikten sonra da logolarına kraliyet amblemi eklenmiştir.

Birliğin ilk eğitim kadrosu; Phyllis Bedells (İngiliz metodu), Lucia Cormani (İtalyan metodu), Edouard Espinosa (Fransız metodu), Adeline Genee (Bournonville metodu), Tamara Karsavina'dan (Rus metodu) oluşuyordu ve eğitim programı bu beş sanatçı eğitimcinin ortak çalışmasıyla oluşturulmuştu.

RAD zamanla popüler dans müfredatına sahip bir program olarak büyümüştür. Bu sistemin amacı dünyanın pek çok ülkesinde aynı müfredatı bilen amatör ya da profesyonel bale öğrencileri ve bale eğitimleri yaratmak ve erişebildiği kadar çok insana hizmet veren yaygın bir sistem oluşturmaktır. Uzun yıllar süren çalışmalar neticesinde, İngiliz Balesini temsil ettiği düşünülen bu program, sistematik olarak "uluslararası bir sınav programı" na dönüştürülmüştür.

5.3 CECCHETTI TEKNİĞİ

İtalyan dansçı ve bale eğitmeni olan Enrico Cecchetti'nin öğretilerinden geliştirilmiştir. Cecchetti'nin geliştirdiği bale eğitim yöntemi, klasik balenin beş pozisyonu ile yedi temel hareketini kapsayan, haftanın 5 gününe özel tek tek hareketlerin yazılmış olduğu çizelgeleri içeren standart bir çalışma programını içerir. Teknik kusursuzluğu temel alan dans stili ile çok başarılı bir dansçı olmasının yanı sıra çok iyi bir eğitmen olmuştur. Cecchetti tekniği ile eğitilen dansçılarda koordinasyon, denge, duruş, güç, esneklik, beden kontrolü, şaşırtıcı bir hız ve yoğun bir müzikalite duygusuna rastlamak olağan bir durumdur. Yarattığı yöntemde, temel fizik ilkelerini uygulayarak mantıklı bir sağduyu ile çalışmış ve klasik bale sanatının arkasındaki bilimi ortaya koymuştur. 1922 yılında "*A Manual of the Theory and Practice of Classical Theatrical Dancing-m'ethode Cecchetti*" adlı kitabı yayınlanmıştır.

Bu programın benimsenip yaygınlaştırılması amacıyla 1922'de Londra'da Cecchetti Society (Cecchetti Derneği), 1939 yılında ABD'de Cecchetti Council of America (Amerikan Cecchetti Kurulu) kurulmuş ve sanatçının bale yöntemi, İngiltere ve ABD'de yaygın olarak uygulanan bir eğitim durumuna gelmiştir. (www.thececchetticonnection.com-Mayıs 2016)

Fotoğraf 3. Maestro Cecchetti ANNA PAVLOVA ile çalışırken

5.4 BOURNONVILLE TEKNİĞİ

Auguste Bournonville (1805-79)

Danimarka'lı dansçı ve koreograf olan Bournonville, Paris' de Auguste Vestris ile çalışmış, Paris Operası'nda ve Danimarka Kraliyet Balesi'nde dans etmiştir. 1848 yılında Royal Theatre'de öğretmenlik yapmaya başlamış ve 60'dan fazla bale eseri yaratmıştır. 'La Sylphide' (1836), 'Napoli' (1842) ve 'A Folk Tale' (1854) en ünlü eserleridir. Son derece teknik detaylar içeren kendine özgü romantik bir stile sahip olan "Bournonville Tekniği" nin yaratıcısı ve Danimarka Kraliyet Balesi'nin eğitmeni olmuştur. 1850'li yıllara kadar (IX.yy.ın ortalarına kadar) bale alanında oldukça önemli bir yere sahip olan Bournonville stili daha sonra yerini Rus ekolüne bırakmıştır. Ancak, XX. yy.'ın en önemli isimlerden olan S.A.B.' nin (School of American Ballet) kurucusu ve koreograf George Balanchine'in kendi ismiyle anılan "Balanchine" tekniğinde de Bournonville'e ait pek çok özellik yer almaktadır.

Diğer tüm tekniklerden gözle görülür farklılar taşıyan Bournonville tekniği, günümüzde de, bağlı olduğu tüm kurallar aynen uygulanarak korunmakta ve o şekilde sahnelenmektedir. Bu tekniğin hedefi; dansçının doğal bir güzellikte ve müzik ile uyumlu bir şekilde dans etmesidir. Bournonville tekniğinin belirgin farklıları; danslarda, seyirciye gözle görünür bir çabanın yansıtılmaması, kollar ve üst bedenin zerafeti korunurken, bacaklar ve ayakların hızlı ve güçlü hareket etmesi yoluyla; bacaklar ve kolların sergilediği hareketler arasında belirgin bir fark elde edilmesi şeklinde kısaca genel hatlarıyla özetlenebilir. Daha da öz bir anlatımla "kolların hareketleri melodik, ayaklar ise ritmik" şeklinde tanımlanabilecek olan Bournonville tekniğinin bu farklılığını detaylarda yer alan bazı uygulamalar oluşturur. Danslarda ayaklar V.pozisyonda, kollar ise hazırlık duruşunda başlarken, dansın finali de, genellikle, dansçı hiç efor harcamamışcasına sade, zarif bir bitirişle gerçekleştirilir.

Kollar genellikle, hazırlık pozisyonu ile I. kol pozisyonu arasında bir yükseklikte sabit tutularak, zor hareketlerin uygulanışında gerekli olan ve kullanılan efor gizlenir. Diagonal bir çizgide ilerleyerek uygulanan hareketlerde épaulement pozlar belirginleştirilerek ortaya çıkarılırken, erkeklerin hareketlerinin uygulanışında, kızlar için kullanılandan farklı müzikal vuruşlar kullanılır.

Baş genelde hareket eden bacağı takip eder. En dehors pirouette dönüşlerde, çalışan bacak sur le cou-de-pied'den geçirilerek 45°de a la seconde pozisyonuna açılarak, en dedans dönüşlerde IV. pozisyondan başlayarak ve doğrudan passe'ye içe toplayarak gerçekleştirilir. Stilin en çok tanınan pozu ayak degagé derriere iken bir el belde diğeri 3.de epaulement pozisyon duruşudur.

Kendine has belirgin özellikler taşıyan Bournonville koreografilerine alt yapı oluşturan Bournonville tekniği günümüze dek değiştirilmeden uygulanmıştır. Bu tekniği dansçılara aktarmak için kalıp halinde uygulanan 55 einchament bulunmaktadır. Gerek bu einchament'ların uygulanışında, gerekse koreografilerin sahnelenmesinde üst beden çalışan ayağa doğru belirgin bir biçimde cross /épaulement olacak biçimde çalıştırılırken; zarif bir görünüm elde etmek için göz çizgisi aşağıya doğru yönelik olarak kullanılır. (*Ballet and Modern Dance-Susan Au s56, Ballet Pedagogy, The Art of Tec. S14,15*)

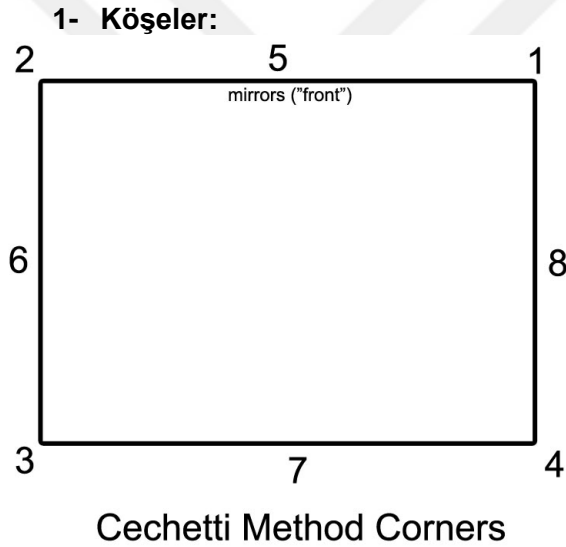
Kolların şekli ve yerinde kullanılmasına çok önem verilen bu teknikte; Bournonville'in görüşü olan "kollar anatomik olarak vücudun önünde olmalıdır" ilkesine uygun bir uygulama yapılmaktadır. Ayaklar genelde düşük cou-de-pied arkada pozisyonunda kullanılmıştır. Pirouette'ler, diğer ekollerde kullanılan retiré yerine cou-de-pied ile yapılırken, tekniğin bir diğer özelliği de hızlı ayak adımları ile bilinmesidir.

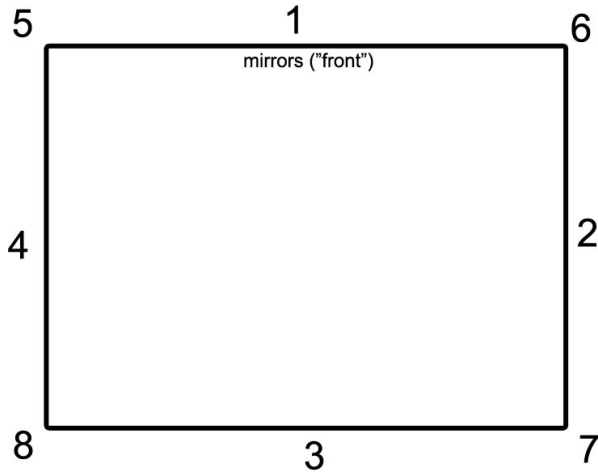
ALTINCI BÖLÜM

6.1 İNGİLİZ SİSTEMİ (RAD) VE VAGANOVA SİSTEMİNDE TERMINOLOJİK FARKLILIKLAR

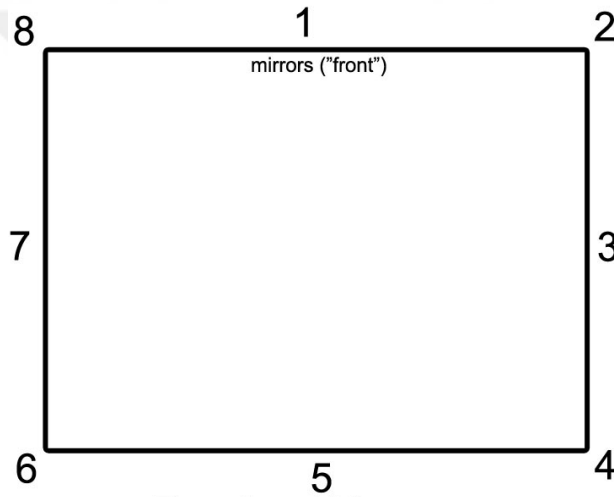
Bu bölümde esas olarak RAD ve Vaganova sistemleri arasındaki terminolojik farklılıkların saptanması amaçlanmakla birlikte: bu çalışma ile oluşturulması hedeflenen bilgi kaynağını zenginleştirmek amacıyla; diğer önemli bale ekollerine de yer verilmiştir.

6.2 MEKAN KULLANIMI

RAD Ballet Room Corners

Russian / Vaganova
Ballet Room Corners

6.3 AYAK POZİSYONLARI

1.pozisyon: tüm tekniklerde aynı isimle kullanılmaktadır.

2.pozisyon: “ “ “ “ “

3.pozisyon: “ “ “ “ “

4.pozisyon: “ “ (4th cross: sadece İngilizler kullanıyor)

5.pozisyon: tüm tekniklerde aynı isimle kullanılmaktadır.

6.pozisyon: Vaganova ekolünde kullanılmaktadır.

1.pozisyon (1st positions)

2.pozisyon (2nd positions)

3.pozisyon (3rd positions)

4.pozisyon (4th positions)

5.pozisyon (5th positions)

6.pozisyon (paralel 1st positions)

Attitude a Terre (Vaganova), Preparatory Position (R.A.D.)

6.4 KOL POZİYONLARI

Vaganova : Hazırlık Pozisyonu (Preparatory Position)

RAD : Bras Bas

Bournonville : Bras Bas

Cecchetti : Fifth en Bas

French : Preparation or Première en Bas

Vaganova / RAD / French : 1.pozisyon (1st positions)

Cecchetti / Bournonville : 1.pozisyon ileride / önde (1st positions en avant)

Cecchetti / Bournonville: 1.Pozisyon (1st Positions)

RAD / Cecchetti / Bournonville: Demi-seconde

Vaganova / RAD / Cecchetti / French / Bournonville: 2. pozisyon (2nd positions)

RAD / French / Bournonville : 3. pozisyon (3rd positions)

Cecchetti

:4. pozisyon önde (4th position en avant)

- RAD** : 4. pozisyon (4th Ordinaire; Destek bacakla aynı kol 5.)
 (4th Opposite; Destek bacakla çapraz kol 5.)
- Cecchetti** : 4. pozisyon yukarıda (4th Position en Haut)
- French** : 3. pozisyon (3rd Position)
- Bournonville** : 3. pozisyon yukarıda (3rd Position en Haut)

RAD: 4. pozisyon çapraz (4th crossed)

Cecchetti / French / Bournonville: 4. pozisyon (4th Position)

Vaganova

: 3. pozisyon (3rd positions)

RAD / French / Bournonville

: 5. pozisyon (5th Position)

Cecchetti

: 5. pozisyon yukarıda (5th en Haut)

6.5 ARABESQUE'LER

Vaganova / RAD / Cecchetti / Bournonville: 1.Arabesque (1st arabesque)

Vaganova / RAD / Cecchetti / Bournonville: 2.Arabesque (2nd arabesque)

RAD / Cecchetti: 3.Arabesque (3rd arabesque)

Vaganova : 3.Arabesque (3th arabesque; köşeye, destek bacak düz ya da plié'de)

Cecchetti : 4. Arabesque (4th arabesque; köşeye ve destek bacak plié)

Cecchetti: 5.Arabesque (5th arabesque; köşeye ve destek bacak plié'de)

Vaganova: 4.Arabesque (4th arabesque; destek bacak düz ya da plié'de)

6.6 BAZI HAREKETLERİN VE İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE AÇIKLAMALAR

Pivot: destek topuğun hafifçe yerden yükseltilerek tekrar yere basılması hareketi için kullanılan bir tanım olup; topuk yerden yükseltilirken eş zamanlı olarak en dedans yönünde (fouette) dönüş yapılır. RAD sisteminde dönüşün kaç topuk hareketiyle yapılması gerekiyorsa öğretmen tarafından bildirilir.

Promenade/Tour Lent: Çalışan bacak pozda iken, destek ayakla yapılan peş peşe **pivot**'lar ile yapılan dönüşler RAD ve Fransız sistemlerinde **promenade**,

Vaganova sisteminde aynı yöntemle; destek ayağın en dehors veya en dedans yönünde peş peşe 1/8'lik dönüşleriyle yapılan hareket **tour lent** olarak adlandırılmıştır.

Rotation : çalışan bacağın her hangi bir pozdaki konumu muhafaza edilirken destek bacakla çalışan bacak yönünde 1/8 veya 1/4'lük dönüşler RAD sisteminde rotation olarak adlandırılmıştır. **Fouetté** : RAD sisteminde; çalışan bacağın her hangi bir pozdaki konumu muhafaza edilirken destek bacak yönünde yapılan dönüşler fouetté olarak, çalışan bacak yönünde yapılan dönüşler ise rotation olarak adlandırılmıştır.

Vaganova sisteminde; en dehors veya en dedans $\frac{1}{4}$ veya $\frac{1}{2}$ dönüş; tam ayakta, demi veya sur le point'te ve zıplayarak 1 dönüş ivmesiyle yapılıyorsa fouetté tanımı kullanılır.

a) Fouetté en face (en dehors-en dedans, 1/4'lik dönüş ile yapılır)

b) Fouetté effacé pozdan effacé poza (en dehors-en dedans, 1/2'lük dönüş ile yapılır).

Grand Fouetté en Tournant; destek bacağın $\frac{1}{4}$ dönüşüyle bedenin yönünün değiştirilmesini takiben $\frac{1}{2}$ dönüş ile fouetté yapılarak tamamlanan hareket Vaganova sisteminde Grand Fouetté En Tournant olarak; RAD ve Fransız sistemlerinde ise İtalyan Fouetté olarak adlandırılmıştır.

Tüm yukarıda sıralanan fouetté çeşitlerinde; destek bacak yönündeki dönüşler en dedans, çalışan bacak yönündeki dönüşler en dehors olarak adlandırılır.

Rise: RAD sisteminde; 1.2.3.4.5.pozisyonlarda topuğun yerden yükselmesi anlamında kullanılmaktadır, Vaganova sisteminde ise aynı hareket için demi point tanımı kullanılmaktadır.

Releve: RAD sisteminde; iki ayağın 3. ya da 5. pozisyondan hafifçe zıplayarak bir araya toplanmasını tanımlamaktadır. Vaganova sisteminde; tüm ayak pozisyonlarından hafifçe zıplayarak demi point'e yükselmek, Releve demi point olarak kullanılmaktadır.

Battement jetés / Battement glisse: "Battement jeté" hareketi Rad, Cecchetti ve Vaganova sistemlerinde aynı olarak yapılırken, sadece RAD sisteminde kullanılan "battement glisse" hareketi, bacağın yerden hafifçe, parmak uçlarının sadece yerden ayrılacak şekilde yükseltilmesiyle ve battement jeté'ye kıyasla daha akışkan/noktasız biçimde uygulanarak yapılan bir harekettir.

Pas Chassé / Chassé passé ; Hareket hangi bacak önde başladıysa yine aynı bacak önde biter. 5.pozisyondan başlanır. Havada geçiş sırasında bacaklar ve ayaklar 5.pozisyonda gergin, dizler düz olmalıdır. Vaganova'da pas chassé hareketi; geçiş için kullanılan zıplama hareketleri arasında yer almaktadır.

Chassé passé ise Rad ve Cecchetti sistemlerinde kullanılır. 5. Pozisyonda dururken arkadaki ayağın cou-de-pied den öne geçirilerek ilerlemesi ile yapılır. Zıplayarak ya da zıplamadan yapılabilir.

Undersweep: Sadece Rad sisteminde kullanılan bir terimdir. Kolu bir pozisyondan diğerine geçirirken yumuşak bir biçimde biraz aşağıdan geçirmeyi tarif eder.

Tire-bouchon/ Corkscrew: Rus bale okulunun(Vaganova) kullandığı bir terim olmakla birlikte tüm ekollerde kullanılır. İngiliz sisteminde Corkscrew olarak da kullanılmaktadır.

Sissonne simple/sissonne ordinaire; Hareket olarak iki bacakla yapılan bir zıplamanın tek bacak üzerinde, cou-de-pied'de bitirilmesini tanımlayan bu hareket Rus ve Fransız sisteminde 'sissonne simple', İngiliz sisteminde 'sissonne ordinaire', Cecchetti' de ise 'Temps levé' olarak adlandırılmaktadır.

Sissonne simple en tournant Rus ve Fransız sistemlerinde kullanılırken, Cecchetti'de temps levé en tournant olarak adlandırılmaktadır.

Soubresaut; Rus ve Fransız okulları ile Rad sistemindeki yapılaş biçimleri farklıdır.

Vaganova'da; 5.pozisyondan zıplarken iki bacak ve ayaklar havada 5.pozisyonda birleştirilirken, aynı zamanda bacaklarla ve üst beden ile arkaya doğru yay gibi bir kavis yapılıp ve öne ilerleyerek zıplanır.

Rad sisteminde ise; 3. yada 5.pozisyondan başlanan bir zıplama sırasında ayaklardan başlayarak tüm beden ile havada, yere dikey bir çizgi olacak şekilde çapraz 5.yapılması olarak kullanılır.

Pas de polka; İleri doğru alınan adımın ardından, arkadaki bacağın öndeki bacağa kapatılarak havada 5.pozisyon göstererek yapılan ve üst üste tekrarlanılabilen bu hareket Vaganova sisteminde öne,yana, aynı ayak ya da farklı ayak değiştirerek yapılmaktadır. Rad sisteminde ise; hep aynı bacak ile

yapıldığı zaman bu hareketin adı Gallop, ayak değiştirerek yapıldığı zaman ise Skip change of step olarak tanımlanmaktadır.

Temps de cuisse: 5.pozisyon plié'den başlayarak, çalışan ayak cou-de-pied'den geçirilerek arkaya ya da öne 5.pozisyona kapatılır, plié'den sissonne fermé yapılarak tamamlanır. İngiliz ve Fransız sistemlerinde farklı başlangıçla yapılırsa da temelde aynı olarak uygulanan bu hareket Rus okulunda kullanılmamaktadır.

Dessous- dessus; Bu terimler tüm ekollerde kullanılıyor olsa da, sadece İngiliz sisteminde alternatif olarak under-over terimleri de kullanılmaktadır.

Pas de bourree suivi; Vaganova sisteminde kullanılan bu terim, Rad sisteminde; pas de bourrée courus, Checchetti sisteminde; pas de bourrée courus en premiere olarak geçiyor. Eğer pointte çok küçük ve seri adımlarla 6.pozisyonda ilerleniyorsa Vaganova sisteminde pas couru olarak tanımlanmaktadır.

Pose: Rad ve Cecchetti sistemlerinde bir ayak sour le cou-de-pied'den açılarak ilerler ve 5.ye kapanır. Vaganova' da ise; beden ağırlığının bir bacadan, diğerine; tam ayak, demi point ya da point'te poza geçmek üzere aktarıldığı hareketlere denilir.

Tour Chainés; Tüm sistemlerde aynı kullanırken, Fransız okulu alternatif olarak Tour Chainés Deboule terimini, Rad ise; Petit Tours terimini de kullanmaktadır.

Emboité/Petit jeté; Rus ve Cecchetti sistemlerinde emboité terimi kullanılırken, Fransız ve Rad sistemlerinde pas emboité teriminin yanı sıra petit jeté terimi daha yaygın kullanılmaktadır.

Cambre; Bedenin üst kısmının öne, yana, arkaya bükülmesi anlamında kullanılan bu terim sadece Fransız ve Rus sistemlerinde kullanılmaktadır.

Royal; Tüm sistemlerde hareket içeriği olarak aynı kullanılmakla beraber, Rad sisteminde bu hareket; changement battu olarak tanımlanmaktadır.

6.7 ÇİZELGE

TERMİNOLOJİK FARKLILIKLARA ÖRNEKLER

VAGANOVA	RAD	CECCHETTI	FRANSIZ
Pas de Bourre Suivi	Pas de Bourre Courus	Pas de Bourre Courus en Premiere	Pas de Bourre Suivi
Dessous	Under/Dessous	Dessous	Dessous
Dessus	Over/ Dessus	Dessus	Dessus
Grand Fouetté En Tournant	İtalian Fouetté	Grand Fouetté En Tournant	İtalian Fouetté
X	Glisse	Glisse	X
Pas emboité	Petit jetés entourant	Petit jetés entourant	petit jetés
Cambre	Backward bend	Backward bend	Cambre
Tour Chainés	Petit Tours/ Tour Chainés	Tour Chainés	Déboulés/ Tour Chainés
Pas Chassé	Pas Chassé	Temps levé Chassé	Pas chassé
Royal	Changement battu	Royal	Royal
X	Full Contretemps	X	X
Tire-bouchon	Corkscrew/Tire-bouchon	Tire-bouchon	Tire-bouchon
Sissonne Simple	Sissonne Ordinaire	Sissonne Ordinaire	Sissonne Simple
Fouetté en dehors	Pivot	Fouetté en dehors	Fouetté en dehors
Fouetté en dedans	Rotation	Rotation	Fouetté en dedans
Sissonne simple en tournant	X	Temps levé en tournant	Sissonne simple en tournant
Tourlent/ promenade	Promenade	Promenade	Promenade
X	Gallop	X	X
X	Chassé passe	X	X
X	Temps de cuisse	X	Temps de cuisse
G.jetés entrelacé	g.jetés entourant	Grans jetés entourant en arriere	Grand jetés dessus en tournant
Balancoire	En cloche	En cloche	En cloche/ Balancoire
Sus-sous	Releve in 5th	Releve in 5th	Sus-sous
Sissonne Fermée	Jeté Fermée	Jeté Fermée	Sissonne
Tour pique	Pose Pirouettes En dehors	Pose Pirouettes En dehors	Tour pique
Pose Pirouette En dehors	Lame duck	Lame duck	Pose Pirouette En dehors

6.8 VAGANOVA PORT DE BRAS

Vaganova ekolünde standart kalıpları olan 6 adet 'port de bras' hareketi vardır. Bu hareketler yıl, yaş ya da başka bir faktör ile değişime uğramazlar.

Bu sisteme ait olan 6 adet port de bras hareket serisi çizimleri ile birlikte EK-1 olarak sunulmuştur.

6.9 BALANCHİNE PORT DE BRAS

Balanchine sistemine ait olan port de bras serisi çizimler ile EK-2 de sunulmuştur.

6.10 RAD SYLLABUS PORT DE BRAS

Royal Academy of Dance sınav programında bulunan 'port de bras' hareketleri; standart olmayan, her sınıfa göre yeniden biçimlendirilen, birbirinden bağımsız kombinasyonlardan oluşmaktadır.

Sistem gereği tüm hareketler gibi port de bras'lar da belirli aralıklarla güncellenmektedir. Dolayısı ile burada yazılanlar belirli bir zaman sonra bu hareket dizisine sahip olmayabilirler.

Rad sınav sisteminde her yıla özel 8 port de bras hareketi vardır. Bu kombinasyonlardan ilk 5 tanesi çizelge ile EK-3'de sunulmuştur.

6.11 CECHETTI

Posizioni delle braccia

Tavole dei disegni - I

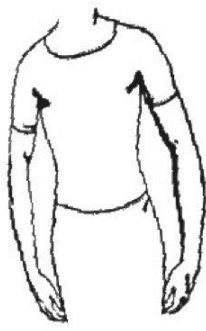

Fig. 19 Prima.

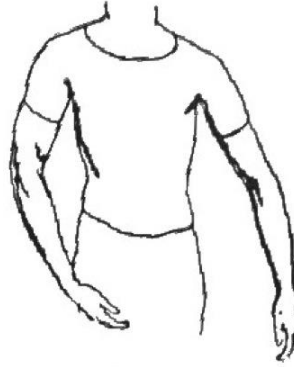

Fig. 21 Terza.

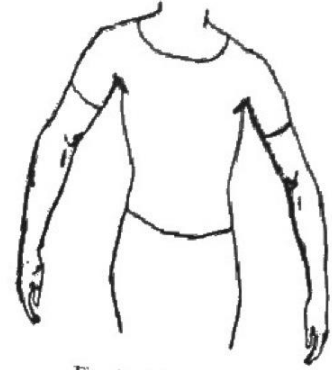

Fig. 24b Demi-seconde.

Fig. 20b

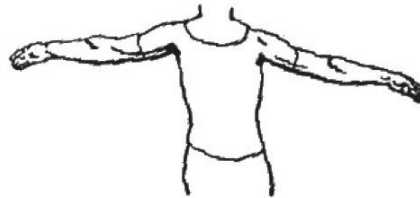

Fig. 20 Seconda.

Fig. 23a Quinta en avant.

Fig. 22c

Fig. 22b Quarta en avant.

Fig. 23c Quinta en bas.

Fig. 23d

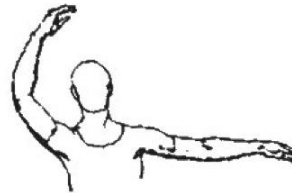

Fig. 22a Quarta en haut.

Fig. 23b Quinta en haut.

Nota: Le disegni sono stati tratti da un'opera di Cecchetti, "Lezioni di Anatomia e Ginnastica", Roma, 1920.

Fotoğraf 4. "Cecchetti" Tüm Kol Pozisyonları

Port de bras

Fig. 56a Posizione di partenza.

Fig. 57 Primo esercizio, n. 2.

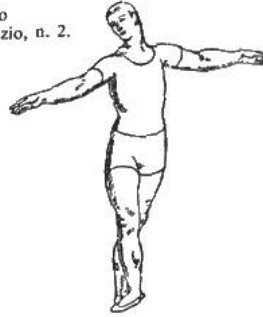

Fig. 58 Secondo esercizio, n. 2.

Fig. 59 Terzo esercizio, n. 2.

Fig. 60 Quarto esercizio, n. 1.

Fig. 61 Quarto esercizio, n. 2.

Fig. 62 Sesto esercizio, n. 4.

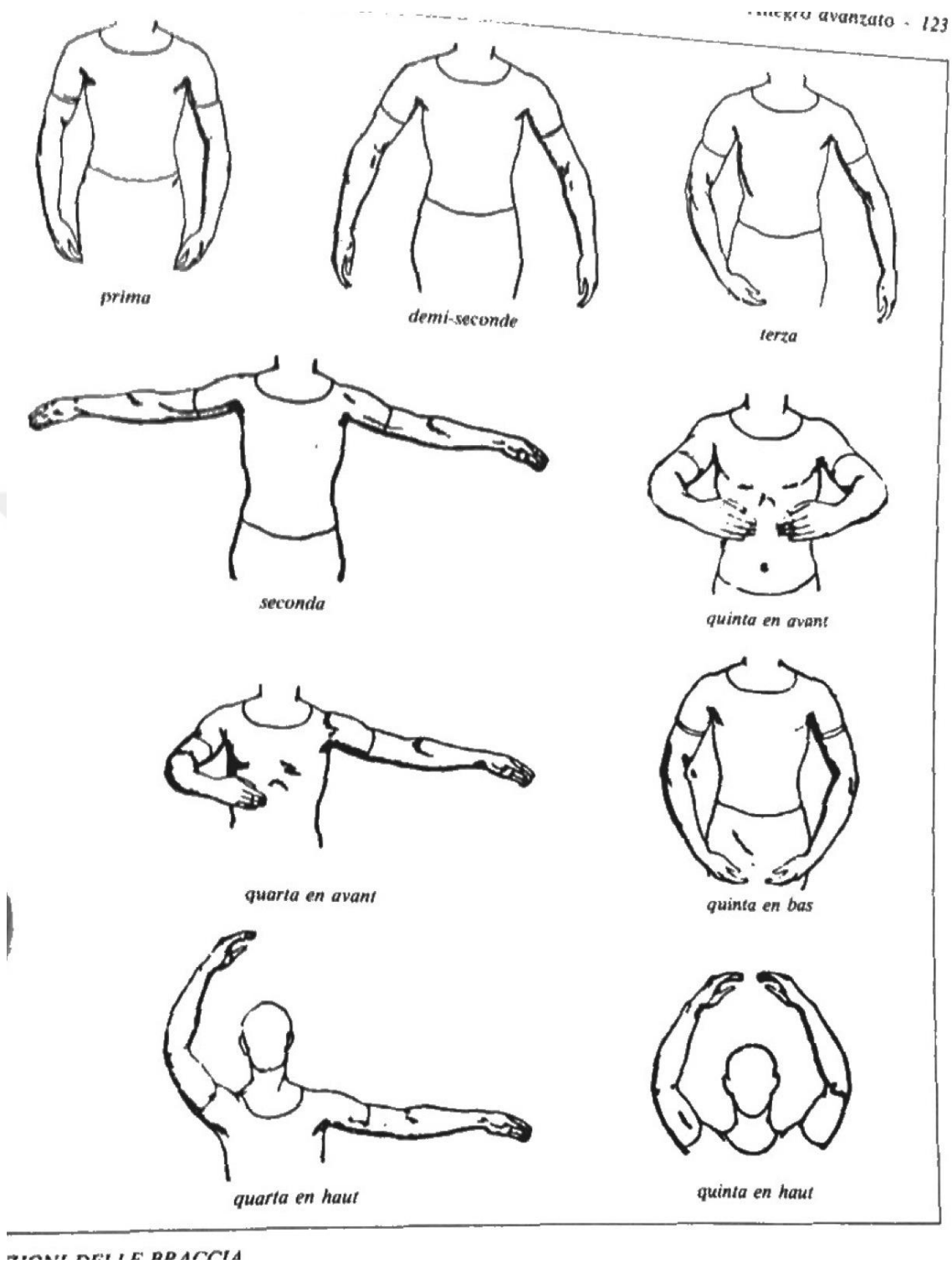
Fig. 63 Settimo esercizio, n. 4.

Fig. 65 Ottavo esercizio, n. 4.

Fotoğraf 5. "Cecchetti" Port de Bras

Fotoğraf 6. "Cecchetti" Kol Pozisyonları

SONUÇ

L.D.Blok 1987 yılında yazdığı önemli bilgiler içeren kitabı “Klasik Dansın Tarihi ve Şimdiki Zaman” da der ki;

“Dans insanlık tarihinde her zaman vardı; ilkel danslardan zamanla çağdaş dans türleri oluştu. Temelde halk dansları adımlarının turn-out eklenerek yeniden biçimlendirilmesi ile klasik bale tekniğinin geliştirilmesi sağlandı.” (s.25)

Diğer kitabı olan “Dansın Canlı Geometrisi” nde ise klasik dansın temel kurallarına dikkat çeker;

“Hareketin her anında vücudumuzun dengede olması hareket kalitesi açısından çok önemlidir, bu sebeple; hareket çizgisinde yatay ve dikey (horizontal-vertical) çizgileri koruma zorunluluğu bulunur. Kurallara uyararak ve bedeninin alt-üst, sağ-sol simetrisini koruyarak hareket etmek ve ağırlık merkezini doğru kullanmak çok önemlidir. (“Dansın Canlı Geometrisi” 8.syf)

Bir bakıma klasik bale tekniğinin en kısa özeti olarak tanımlanabilecek bu doğrular; klasik bale tekniğinin yıllar içerisinde oluşturulmasında ve zaman içerisinde geliştirilmesinde temel noktalardır. Bu çalışmada yer alan tüm ekoller aynı amaca yönelik olarak geliştirilmiştir.

Günümüzde klasik bale tekniği ile insan bedeninin varabileceği en üst sınırlar zorlanırken, bu yukarıda yer alan esaslara bağlı kalınması anatomi ve fizik kuralları gereği zorunludur. Teknik ya da terminoloji hangi ekole ait olursa olsun, dans sanatının hedefi ve işlevi insanoğlunun gelişimine paralel bir biçimde güncellenmekte, gelişmektedir.

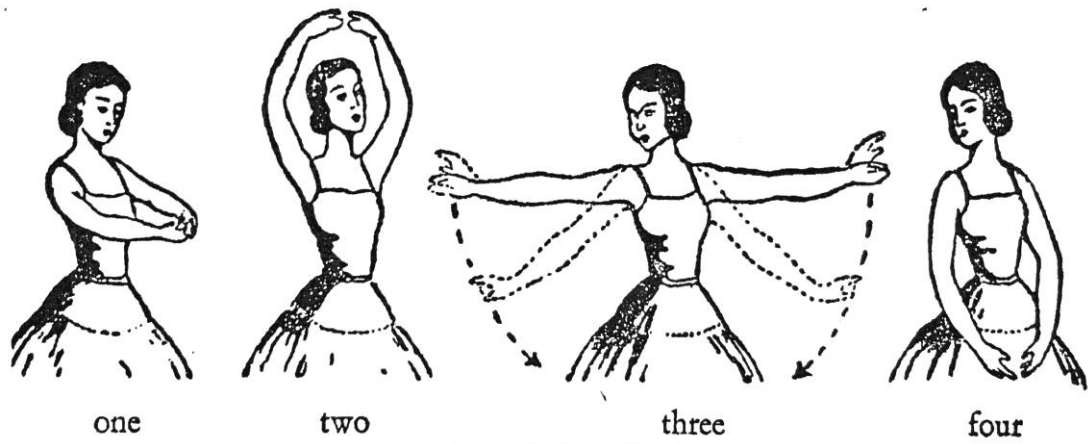
Evrensel bir sanatın içinde yer alan dansçının tüm ekollere ait tüm terminolojiyi detayları ile bilmesi elbette ki beklenemez.

Ancak; artık bir ekolün terminolojisine hakim olduktan sonra, konservatuar eğitiminin lisans düzeyinde diğer terminolojiler hakkında temel bilgi sahibi olmak tüm dansçıların yararına olacaktır. Farklılıklar içinde en temel olan kol pozisyonlarının, köşe kullanımlarının, köşe numaralarının ve arabesque'lerin öğrenilmesinin başka bir ekole sahip bir koreograf ile çalışılması durumunda ya da bir başka ülkede, hareket dili açısından iletişim kolaylığı sağlayacağı kesindir.

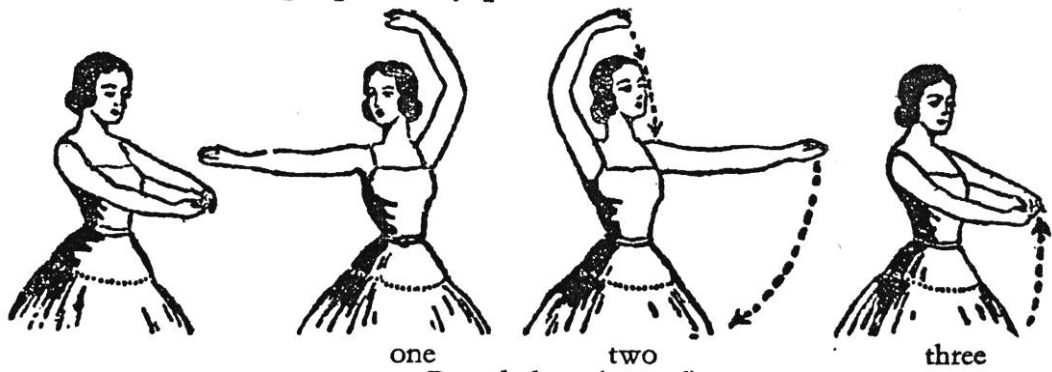

EKLER

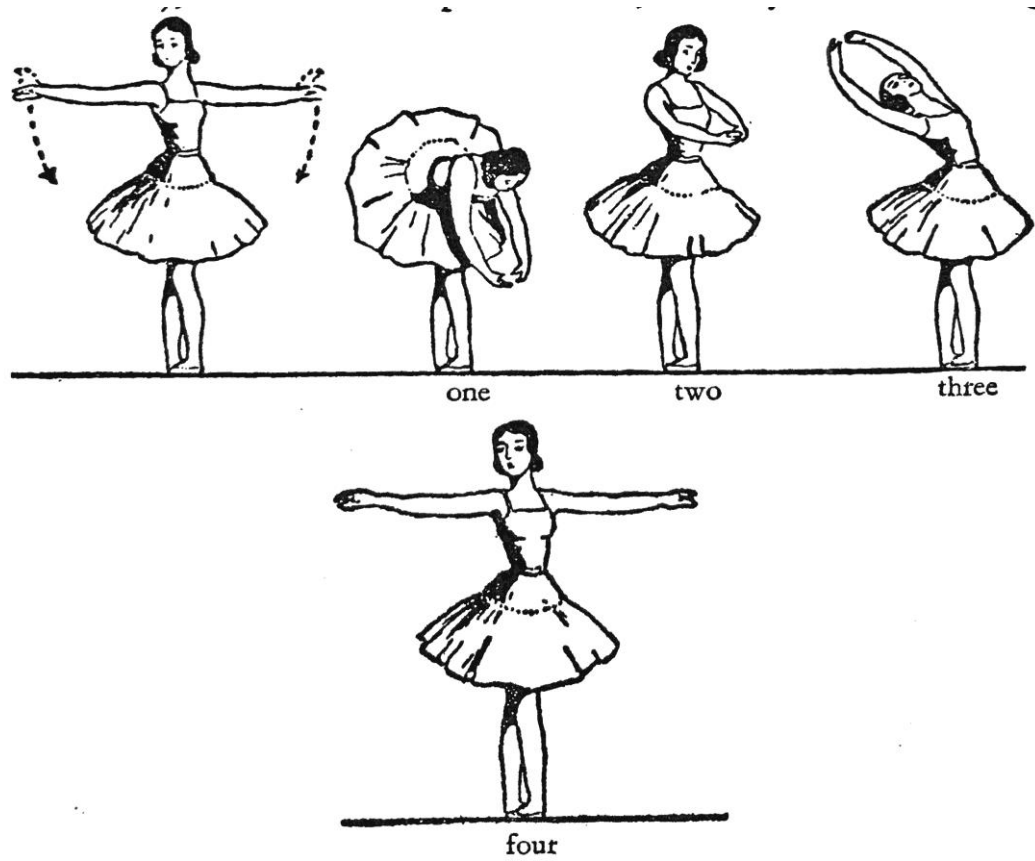
EK-1VAGANOVA PORT DE BRAS

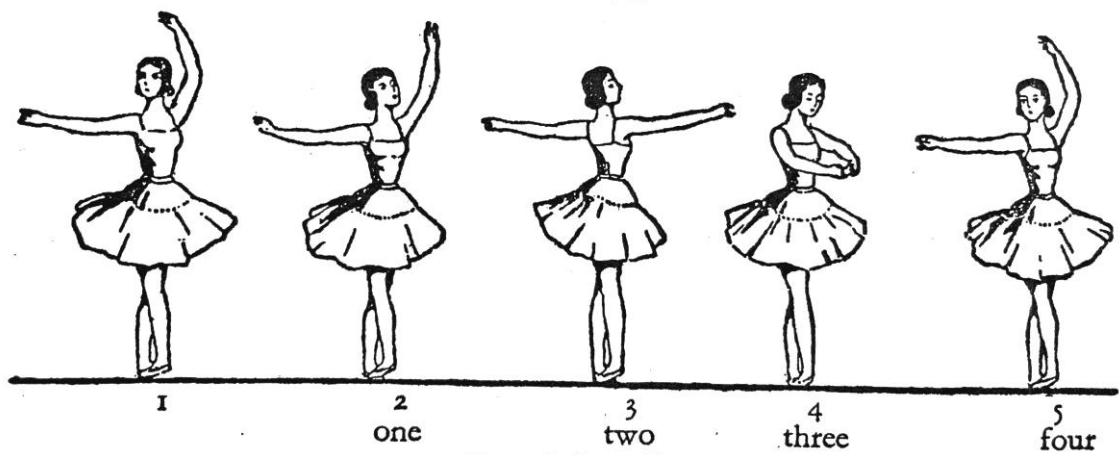
Fotoğraf 7. "Vaganova" 1.port de bras

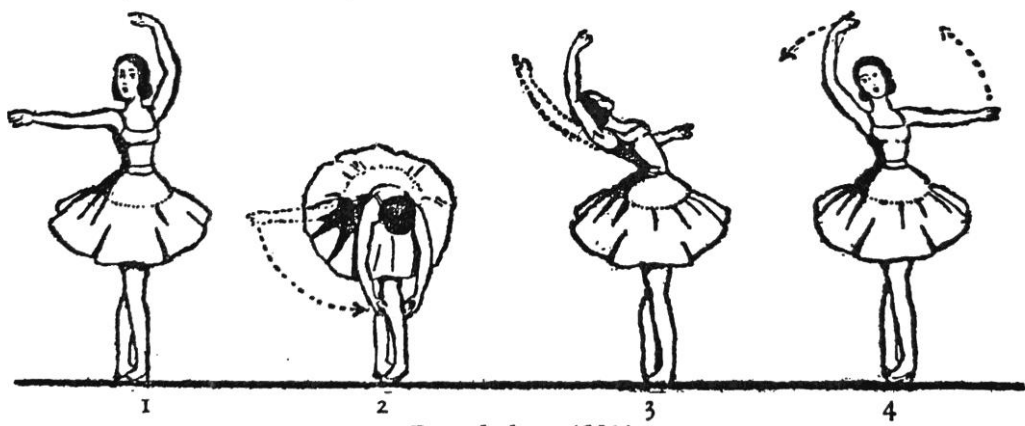
Fotoğraf 8. "Vaganova" 2.port de bras

Fotoğraf 9. "Vaganova" 3.port de bras

Fotoğraf 10. "Vaganova" 4.port de bras

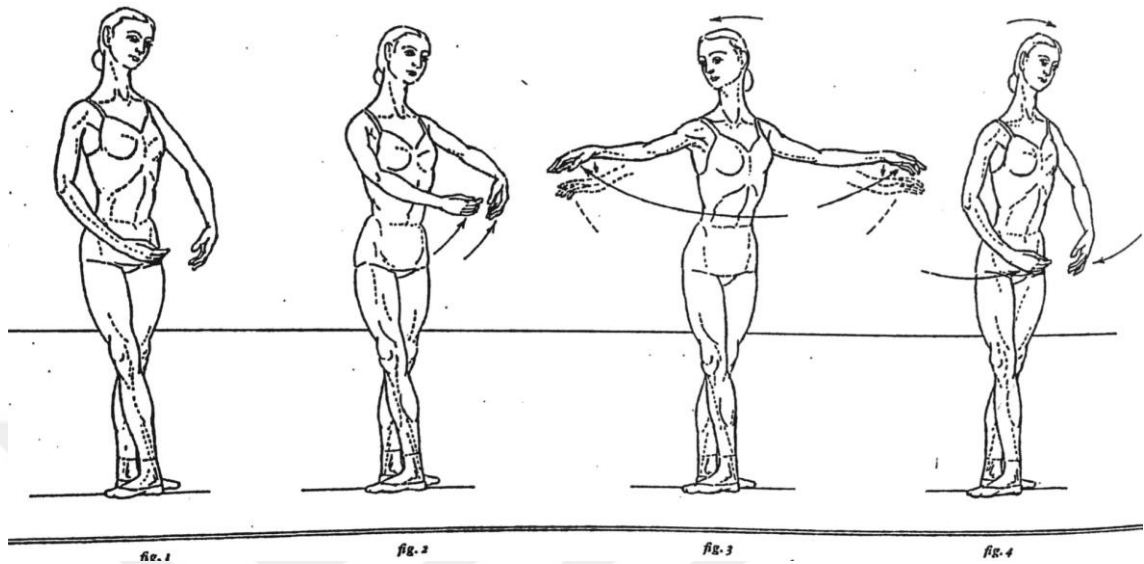
Fotoğraf 11. "Vaganova" 5.port de bras

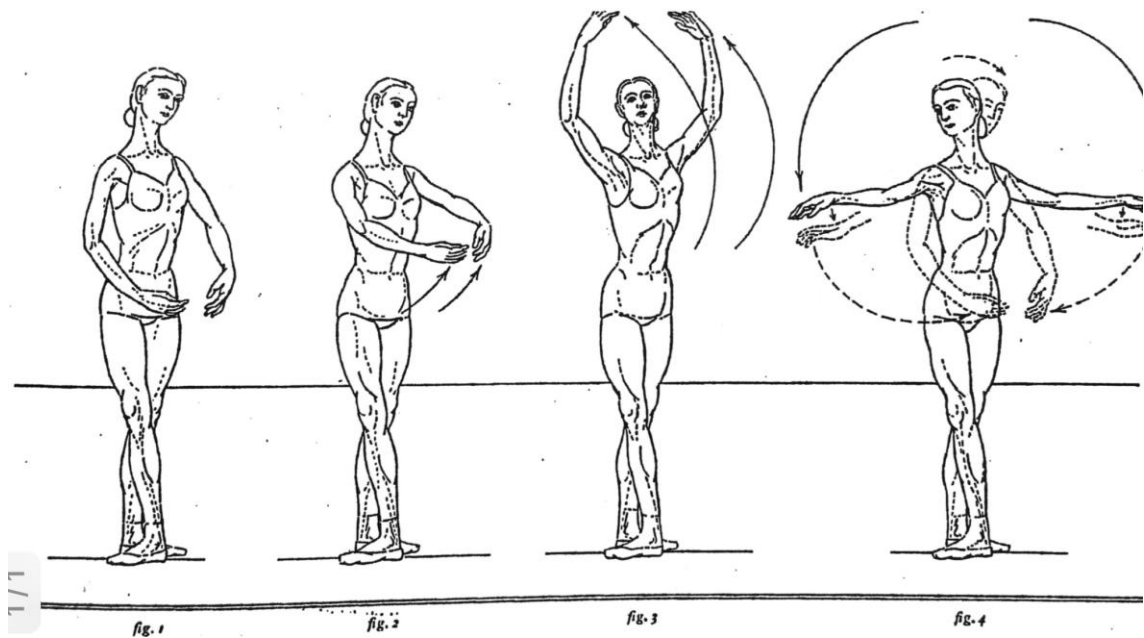
Fotoğraf 12. "Vaganova" 6.port de bras

Basic Principles of Classical ballet (Russian Ballet Technique)-Agrippina Vaganova,
s.45,46,47,48,49

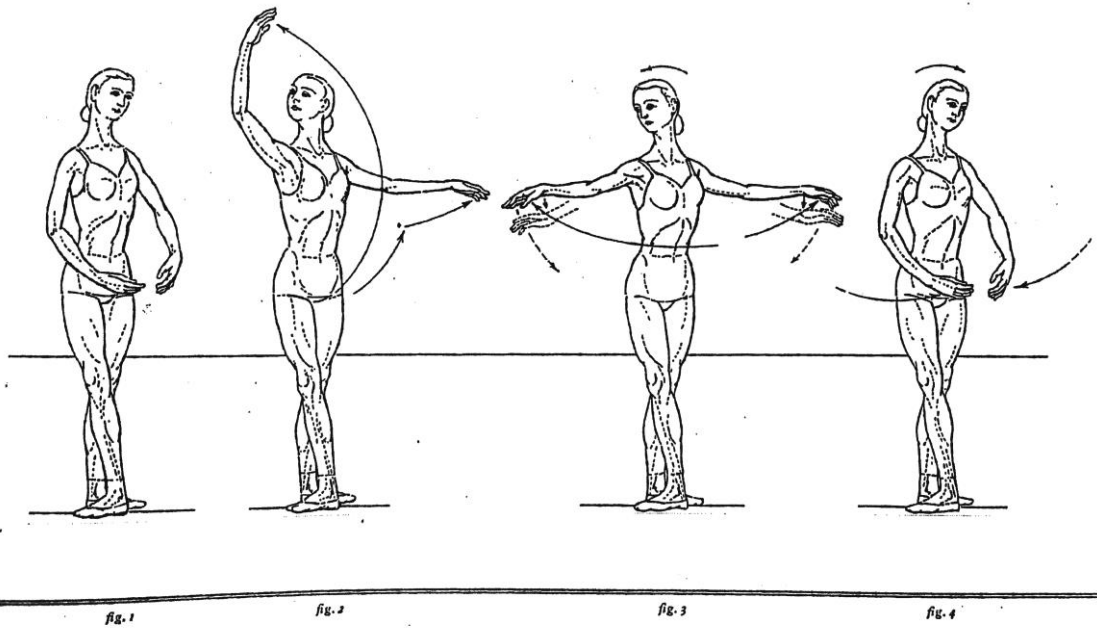
EK-2 BALANCHINE TECHNIQUE PORT DE BRAS

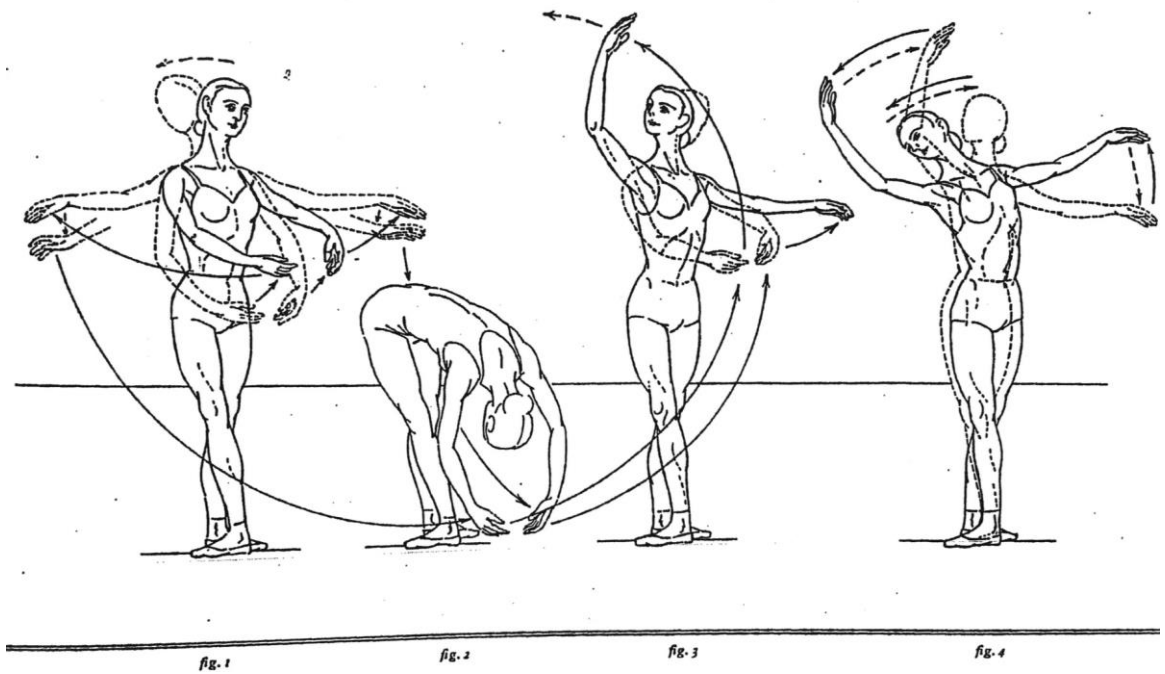
Fotoğraf 13. "Balanchine" 1. Port de Bras

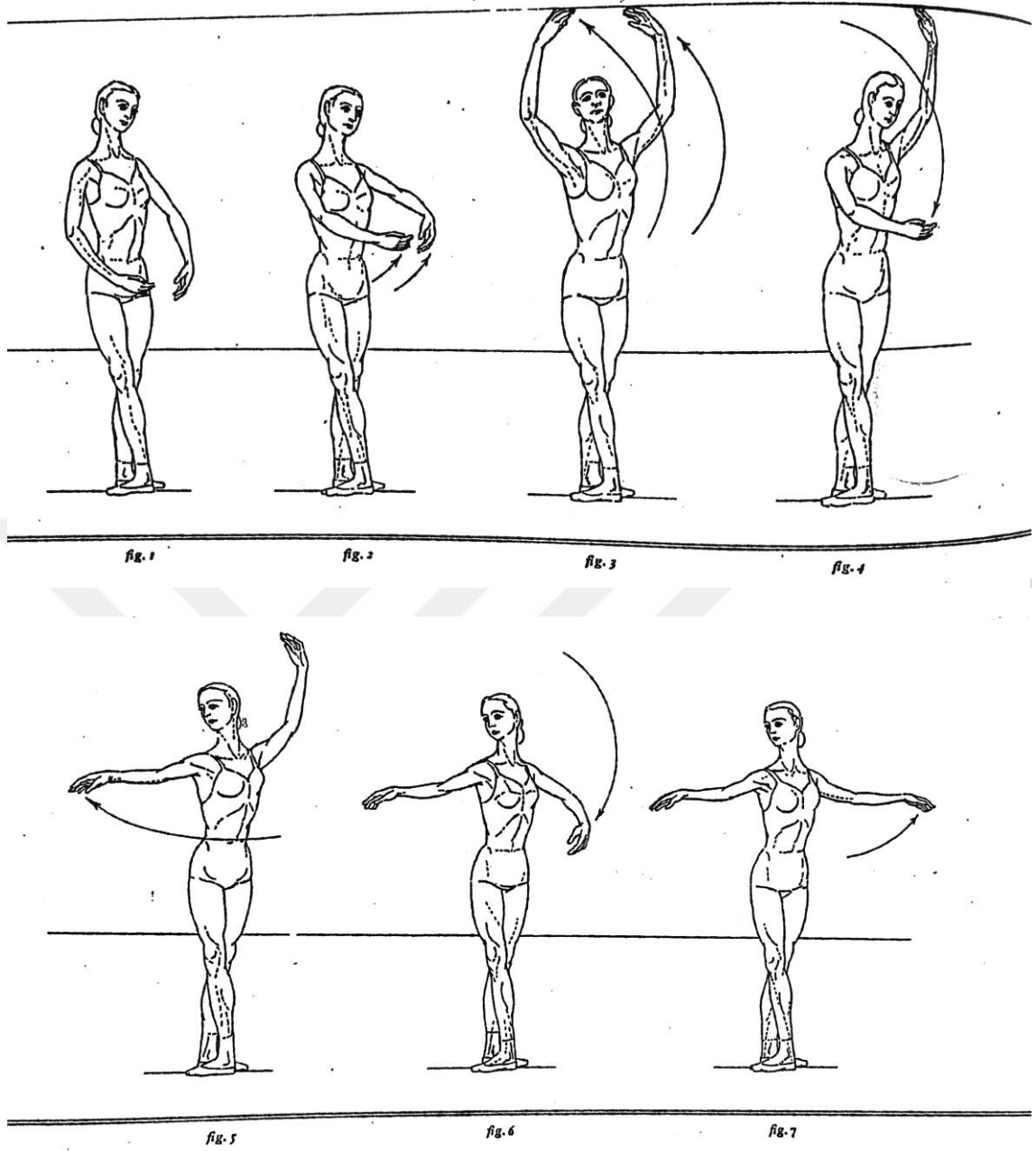
Fotoğraf 14. "Balanchine" 2. Port de Bras

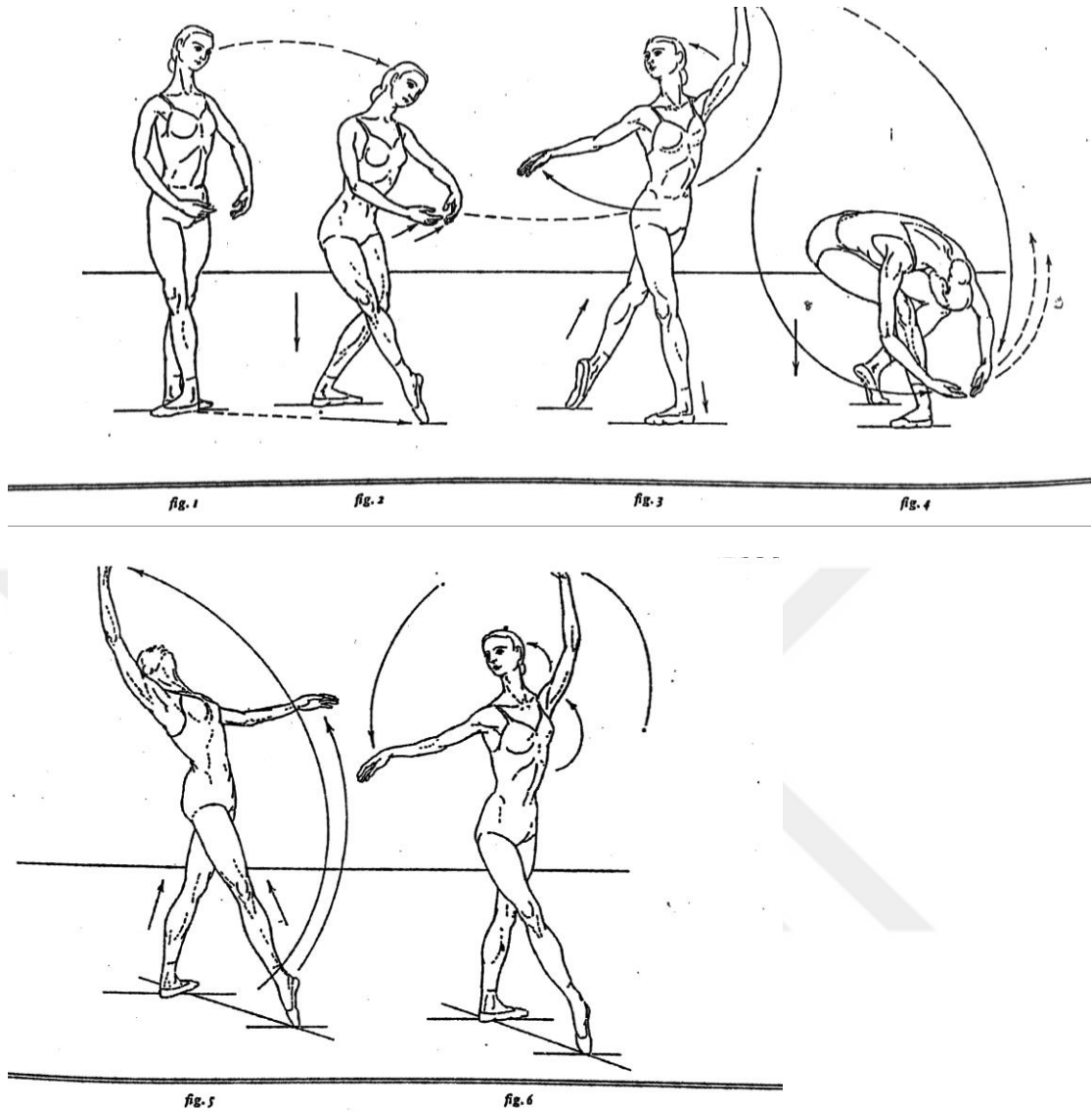
Fotoğraf 15. "Balanchine" 3. Port de Bras

Fotoğraf 16. "Balanchine" 4. Port de Bras

Fotoğraf 17. "Balanchine" 5. Port de Bras

Fotoğraf 18. "Balanchine" 6. Port de Bras (Grande Port de Bras)

The Classical Ballet, George Balanchine- Alfred a Knopf,
s,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,102,103

EK-3. RAD SYLBUSS PORT DE BRAS

Royal Academy of Dance sisteminde daha önce de belirtmiş olduğum gibi standart bir hareket dizisi olmadığı için ilk 5 port de bras' nın hareketlerini bir çizelgede açıklamak sureti ile tanımlamaya çalışacağım.

RAD SYLLABUS PORT DE BRAS

GRADE 1:

Başlangıç: ortada 1.pozisyon enface,kollar bras bas- 4 sayı bekle (3/4 olursa 1 count=1 bar ya da 2/4 olursa 2 count=1 bar)			
1...4	1. pozisyon	basic port de bras	(kollar 1.den 2.ye aç ve hazırlığa kapat)
5 ve 6	sağ öne adım ilerle sol öne plie degaje	kollar bras bas'da, baş öndeki bacakta	
7 ve 8	sol adım sağ öne plie degaje	kollar bras bas'da, baş öndeki bacakta	
	1 sağ öne ilerle demi pointe göster ve in 1. 2 poz tut	kollar yandan open 5th'e yükselsin	
ve 3-4	geri geri koş	kollar 5.den önden 1.den aşağı indir,serbestçe	
5...7	serbest bitiş	kollar serbest	
	8 1.pozisyon	bras bas	
1...16	diğer tarafa		

GRADE 2:

Başlangıç: Ortada enface 1. pozisyon,kollar bras bas 4 sayı bekle (2/4 yada 6/8 müzik, 2 counts=1 bar)			
1..2	ayaklar 1.poisyon	kollar 1.pozisyondan 2.pozisyona	
3..4		sağ kol 3.pozisyondan 2.pozisyona açılısın	
5..6		sol kol 3.pozisyondan 2.poza açılısın	
ve 7		full port de bras (iki kol haz.1.ye ve 5.ye)	
	8	kollar 2.pozisyona açılısın	
ve 1	2.köşeye glisade yap kapat paralel 1.plie 2 diz düz	kollar 3.pozisyon (sağ kol 1.sol kol 2.)	
ve 3..4	8.köşeye sonra tekrar 2.köşeye gilsade paralel kapatarak yap 5 diz düz paralel 1.	sol kol öne sağ arkaya serbest,vücut sağa dön	
ve-6	plieden rise çık	sağ kol öne yükselsin sol kol yanda serbest,vücut sola dön	
ve 7	diagonalde geri geri koş yerine git	sağ kol palm dawn aşağıya insin	
	8 1.kapat	bras bas	
1..15	aynısı sol		
	16 son poz özgür	(degaje önde,kollar 4th cross)	

GRADE 3:

Başlangıç: Sol önde 3.poz.croise,kollar bras bas. Müzik 3/4 time 1count=1 bar

intro:

	1 pozda dur	
	2 ayak 3.pozisyon	kollar 1.pozisyon
3..4	sağ adım arkaya al sol degaje önde kalsın	kollar bras bas'dan2.pozisyona açılıns,sağ kol devam et yukarı 4. pozisyon.
1..2	transfer sağ degaje arkada	
3..4	transfer reverse sol degaje önde	
	5 kapat 3.poz	
	6 poz da dur	kol değiştir 4th sol kol 5.sağ kol2.olsun
7..8	sola chasse enface dön sağ degaje yana	sol kol 1.den bras bas'dan 2.ye açarken sağ kol ile bras bas'da buluş ve sol kol 2 ye açılırken sağ kol 1.ye gelsin.
1..4	4 balances de cote ilk sağa başla	kollar 3rd to 3rd (ilk önce sol kol1.ye gelsin)
	5 sağ petit devlope degaje open(eface) devant plie	sağ kol palm up,sol kol demi-seconde
	6 sağ 5.öne demi pointte kapatırken 8.köşeye(5.köşe) dön	kollar undersweep 1.pozisyona
7..8	sol akaya adım bassaç degaje öne poz	kollar 4.pozisyon (sol kol 5.sağ kol 2)
1..16	diğer bacak aynısı	
müziksiz	3.öne kapat	kollar bras bas kapat

GRADE 4

Başlangıç: croise, sol degaje öne dur, kollar 2.poz. Müzik 6/8 time yada 3/4 time

Intro:

1..2	pozda bekle	
ve 3..4	transfer, classical pose sağ arkada	kollar 1.den bras bas
1..2	chasse passe en avant sol arkaya degaje deriere	kollar 1.den 3rd arabesque çizgisine gelsin
3..4	full transfer arkaya sağ degaje efface devant	kollar 1.
5ve..ve	sağ ön köşeye koş adım al 5.demi pointe çık	sol kol 2. sağ kol 1 (3rd)
	ve öne plie poz	sol kol öne
6ve..ve	5ve..ve'yi tekrarla diğer bacak ile	
7ve..ve	enface pas de bourre dessous	kollar 2.den sol kol öne 3rd poz
	8 sol petit devlopeden eface degaje devant poza aç	sol kol 1.sağ kol 2. (3rd)
1..2	sol bacakla pas de cheval, eface degaje deavant pliede	kollar 2.alonjeden geçerek sol kol 1.sağ kol2.ye gelsin
3..4	balance en avant ve en arriere	kol 1.arabesque çizgisine açıl ve 3rd sol kol 1.sağ kol 2.olsun
5ve6	3 adım arkaya yürü,sağ degaje öne bitir	kollar 1.den 2.ye açıl
7..8	full transfer en avant classical pose	kollar 1.den bras bas
1..14	aynısı diğer tarafa	
15..16	final serbest poz	

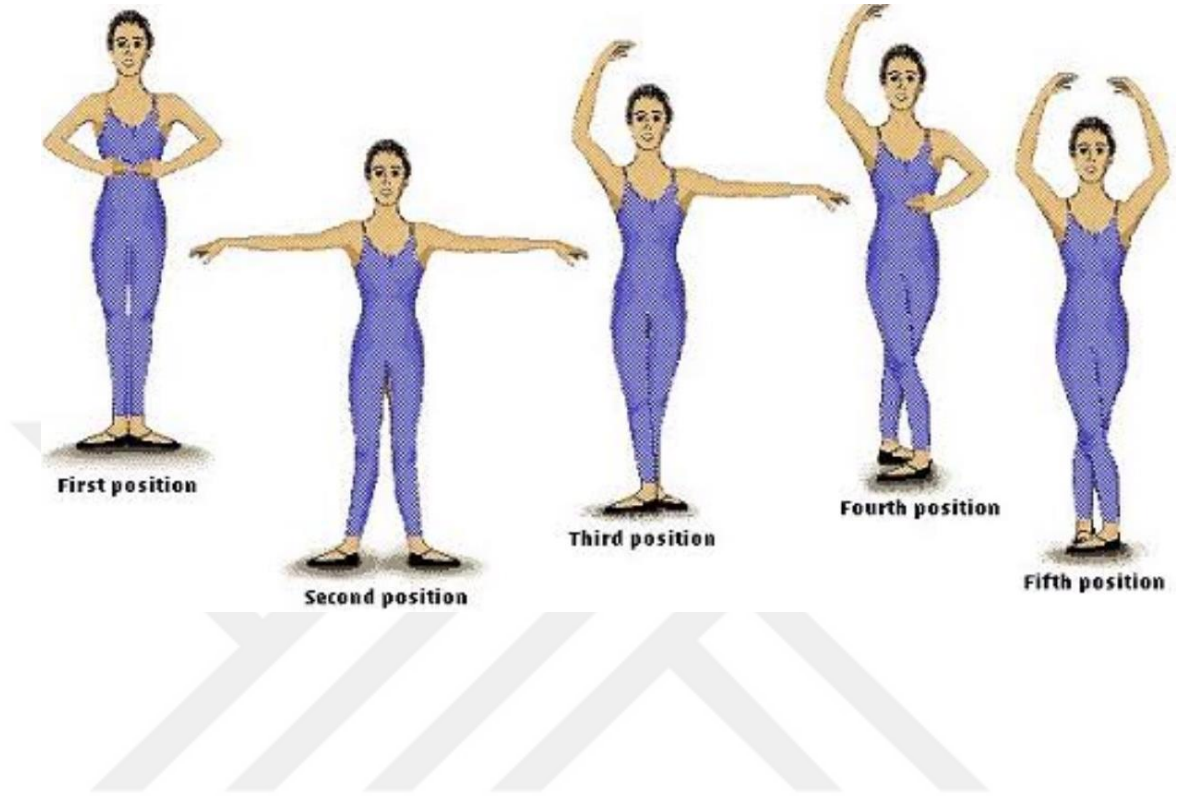
GRADE 5

Başlangıç: Sağ önde 5.croise, bras bas Müzik 3/4 time

İntro:

	1	pozda bekle	
	2	kollar 1.	
	3	sağ degaje devant	kollar 2nd arabesque çizgisi
ve4		pose en avant 5th demi point	kollar 5th
	1	tam ayak in ve plie	kollar 2.den 1.ye gelsin-undersweep-
	2	degaje croise devant	
	3	pozda dur	kollar 4th.sağ kol yukarıda
	4	pozda dur	kollar croise devant
ve5		adım öne ilerle ve eface degaje devant poz	kollar 2.den 1.ye
6ve		plie	kollar 2.
ve7		öne adım al ve soutenu dön,sağ önde 5. bitir 8.köşeye	kollar bras bas dan 5.ye
ve8		half turn soldan 6.köşeye	kollar 3rd-sol kol önde 1.
ve		sol coupe dessus	
1ve..ve		sağ öne adım al 5.poz ve sağ öne küçük adım al	kollar 3rd-sol kol 1.
2ve..ve		aynısı tekrar diğer bacakla diğer yöne	
3..4		arkaya adım al plieden sağ degaje öne	kollar 3rd, kollar 4th -sol kol öne ve yukarı ve tekrar 4th sağ kol yukarı
	5	plie	3rd ve arabesque çizgisine açıl epaulement
6..7		dizler düzel	2rd arabesque çizgisi
ve 8		öne adım al 5.demi point	kollar 1.den 5.ye
1..8		tekrar	

EK-4. İNGİLİZ TEMEL KOL POZİSYONLARI

EK-5. CECCHETTI KOL POZİSYONLARI

*First position of the arms
(and feet).*

*Second position of the arms (and feet).
The dotted lines show the
demi-seconde position of the arms.*

*Fourth position en haut of the arms
(with the feet in the fourth position
croisée).*

*Fifth position en bas of the arms
(with the feet in the fifth position).*

*Third position of the arms
(and feet).*

*Fourth position en avant of the arms
(with the feet in the fourth position
croisée).*

*Fifth position en avant of the arms
(with the feet in the fifth position).*

*Fifth position en haut of the arms
(with the feet in the fifth position).*

POSITIONS DES BRAS: CECCHETTI METHOD

KAYNAKÇA

Dansın Geometrisi – L.D.Blok

Klasik Dansın Tarihi ve Şimdiki Zamanı -L.D. Blok

Adım Adım (Step by Step)- Dame Ninette de Valois

Ballet Pedagogy, The Art of Teaching- Rory Foster

Technical Manual and Dictionary of Classical Ballet- Gail Grant

Basic Principles of Classical Ballet, Russian Ballet Tecnique-Agrippina Vaganova

A Dictionary of Ballet Terms-London, Adam and Charles Black

The Classical Ballet, George Balanchine- Alfred a Knnopf

History of Ballet and Modern Dance-Judith Steeh

Fare Danza Vol.1 Methodo di Cecchetti,Cyril W. Beaumont, S.İdzikowsski

Royal Academy of Dance ,Grade Sylbuss

I.Yıl Klasik Bale Eğitimi-Doç. Müride Aksan

Web sayfaları:

www.vaganova.ru

www.thececchetticonnection.com

www.ballerinas.eu

www.kulturus.org

www.dancer.com

www.theballetbag.com

www.wikipedia.org

www.prezi.com

www.britanica.com/biography

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Ninette de Valois](https://tr.wikipedia.org/wiki/Ninette_de_Valois)